

1270

C 21

1270

C. 21

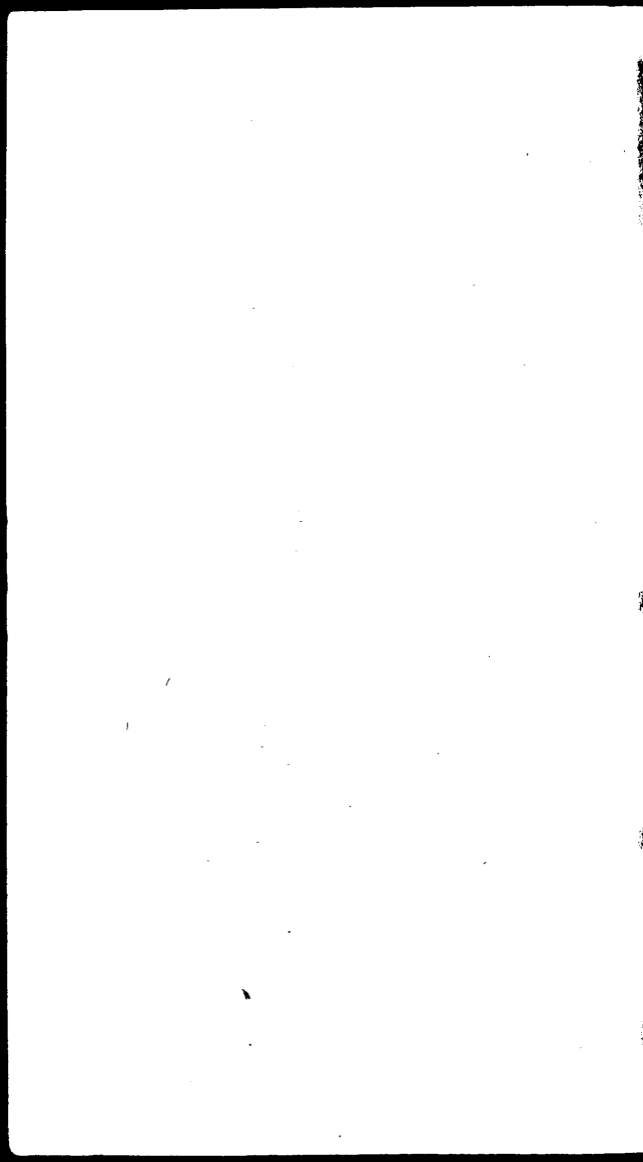
A. de Sijstraen

52

JOHANNA GRAY,

EN

DOLSEY EN AMELIA.

JOHANNA GRAY,

TREURSPEL,

DOOR

PETRONELLA MOENS.

EN

DOLSEY EN AMELIA,

TREURSPEL,

DOOR

ADRIANA VAN OVERSTRATEN.

* * *
* *
*

Te HAARLEM,

Bij A. L O O S J E S.

M D C C L X X X I X.

100

A A N D E

W E L E D E L E H E E R E N

BESCHERMHEEREN EN HOOFLEDEN

VAN 'T GENOOTSCHAP:

STUDIUM SCIENTIARUM GENITRIX,

T E R O T T E R D A M.

Doorluchte Dichtrenrei, die, tot 's Lands eeuwige eer,

Den tuin der vrijheid doet weêrgalmen.

Dit offer leggen we op 't altaar der vriendschap neêr,

Befchaêuwd door frische Maagdenpalmen.

Gij zaagt de dichtliet naauw in onze teedre hand,

Of vriendlijk stemdetge onze snaaren:

Gij strengdet voor 't oog van 't zangrijk Vaderland,

Het eerste kranse om onze haren.

Gij wenkte ons minzaam toe; uw vriendschap schenkt ons
 (moed:
 Ons lied huwt aan uw grootfche zangen.

De bloeizems onzer kunst, gekoesterd door uw gloed,
 Zijn vol toegeevenheid ontvangen.

't Lust onze Zangster, in haar prillen Lentetijd,
 Het werkzaam leeven na te schildren:

Haar zwakke pooging, aan dit grootsch ontwerp gewijd,
 Voelt zich door schaamte en schroom verwildren.

Al bloozend doofden wij reeds 't jeugdig ijvervuur.

Dan in de flauwe schaduw trekken,

Hoe los getekend, schein gevoelige natuur

Zomwijl haar spreekend beeld te ontdekken,

't Belighaamt beeldwerk der verheven Poëzij.

Ontvangt dan deeze onze eerstelingen,

Die wij uw nedrig biên, van laage trotschheid vrij,

De vrucht van vlijtige oeffeningen;

De trouwste min, bewolkt door vaalen tegenspoed,

Terwijl haar Hemelvonken gloeijen,

En groene mirthen, uit het stollend harte-bloed,

In 't dal des doods met luister groeijen;

De reine liefde, door een Maagden-hand gemaald,
     Zoekt 't Vaderlandsche hart te treelen,
 De heil'ge Godvrucht, die met Hemel glansen praat,
     Schonk verw aan onze kunstpenceelen;
 Welaan! o Dichtren rei! wraakt ge onzen zanglust niet,
     Duld dan, dat we uw bescherming vergen,
 Voor tweeling wichtjes, bij 't gulhartig vriendschaps-lied,
     Gekweekt in *Aardenburg* en *Bergen*.
 Kom, sta een vriendenooop op onze teedre kunst,
     Leer ons der braaven eerkrans winnen!
 Schenk ons, van tijd tot tijd, de blijken uwer gunst,
     Twee zusterlijke Hartvriendinnen.
 Uw roem, uw glorie moet, het wislend lot ten spijt,
     Op 't schild van Neêrlands vrijheid blinken.
 Dat de eedle Dichtkunst, aan verheven deugd gewijd,
     Haar galm door Bato's erf doe klinken.
 Wek onze zangdrift op, zoo 't maaglijk lied u streelt,
     Wij blijven op uw vriendschap boogen.
 De vrije kunstmin, die aan *Rottes* boorden speelt,
     Moet staag uw grootschen naam verhoogen.

VIII

Jaa dat steeds de oeffening een schitterenden stoet

Van eedle Weetenſchappen kweeke.

Vermaak en nut zien zich in haaren ſchoot gevoed,

Dat niets den band der vriendſchap breeke.

Aardenburg,

PETRONELLA MOENS.

Bergen op den Zoom,

ADRIANA VAN OVERSTRATEN.

B I J D E U I T G A V E

V A N

J O H A N N A ' G R A Y ,

D O O R M I J N E

Z E E R G E L I E F D E V R I E N D I N N E

M E J U F F R O U W P E T R O N E L L A M O E N S .

Dat vluchtige Eeuwen vrij in 't peilloos niet verdwijnen ;
Trophée en Grafnaald word door 't woën des tijd geveld ;
Maar 't voorwerp van uw zang blijft eeuwig glansrijk schij-
Vriendin! Johanna's deugd tart wisling en geweld. ^{(nen,}

Johanna's Godvrucht treft nog godgewijde harten:
Haar groote needrigheid, haar moed en fiere deugd,
Kan 't wislend lot, ja zelfs den dood, grootmoedig tarten ,
Zij vindt in 't grievendst leed, in Goë's trouw haar vreugd.

Wat kan een kroon of troon voor waar genoeg geven
 Aan hun, wier eedle geest met Seraphijnen vlucht,
 Van 't zigtb're schijnfchoon los, naar hooger kreits durft
 (zweeven,
 En in den jongften fnik, verlangt naar ruimer lucht.

Johanna's jonge ziel kon 't waare fchoon bekooren;
 Zij zag Godsliefde alom vol vreugd ten toon gefpreid;
 Nooit zag haar jeugdig oog de bloozende uchtend glooren,
 Of 't Fecstlied der Natuur huwt haar aan dankbaarheid.

Maar de onbestendigheid, verknogt aan 't tijdljik leeven,
 Verkeerde 't vreedzaam lot in kwellling en verdriet,
 Dan Englands pronkjuweel, ver boven 't stof verheven,
 Praalde overwinnend, toen zij 't ftrijdgewest verliet.

Zou 't blinkend klaatergoud een vrije ziel verzaaden?
 Neen! haar beftemming was tot hooger ftaat bepaald,
 Haar Heilvorst fchonk haar reeds de onwelkbre laauwer-
 (blaaden,
 Door d'eeuw'ge gloriezon in Edens beemd beftraald.

Haar

Haar dierbaare Echtgenoot, de wellust van haar leeven,
 Ziet zij vermoord, terwijl ze om Gilforts afzijn schreit:
 Maar veege schoonheid.... ach! doet u die scheiding beeven,
 Ge omhelst hem straks in d'arm der zaalge onsterflijkheid.

Ach! waarom moest natuur dien fellen schok nog lijden?

Waarom haar Gilforts lijk aan 't minnend oog vertoon?
 Ontaarde wreedheid! Moest die smart haar ziel bestrijden?
 o God! wordt liefde en deugd met schimp en rouw beloond.

Dan, laat het foltrend leed haar jongen boezem grieven,
 Johanna's besten vriend trotseert reeds angst en smart;
 Haast zullen zij elkaer, gelijk Gods Englen, lieven,
 Johanna volgt verrukt den wellust van haar hart.

Nu leeven zij, bevrijd van aardfche zorg en kommer,
 Geen woelend Staatsbelang bewolkt hun hoogst geluk.
 Geen Kroon blinkt hun op 't hoofd in 't schaêuw van 's leevens lommer,
 In 't juichend Eden kent geen vrijheid 't haatlijk juk.

Was

Was 't vreemd, dat zij vol moed kon voor de moordbijn
 (knielen,
 Zij wagte 't eeuwig heil aan 't eindperk van den tijd;

De dood zij schriklijk voor aan 't stof geboeide zielen,
 Johanna's glorie daagt der trotsche wraak ten spijt.

Zij geeft haar zaai'ge ziel vol moed in Goëls handen;
 Beminlijke onschuld wenkt, terwijl zij de aarde ontvlucht.
 Nu zal ze in 't juichend oord der minnende Englen landen.
 Zij wijdt aan 't heil des volks haar jongsten boezemzucht.

Vriendin! uw juiste smaak, belust op 't kern der zaaken,
 Zocht eedle nedrigheid, 'een fier' en eedlen geest;
 Dit vond ge in uw heldin, wie kan uw zangkeur laaken?
 Leid door uw Poëzij 't kunstminnend hart ter feest.

O Jaa, mijn waarde MOENS! deez' proef van uw vermoogen,
 Zoo liefde niet misleid, zoo vriendschap niet verblind,
 Zal, ja dit spelt mijn hart, uw naam, uw roem verhoogen,
 Bij elk, die kunst waardeert, en nijvre vlijt bemint.

Elk

Elk roept, door u verrukt, moest MOENS het zonlicht
(derven,
Haar lieve ziel is met veel weetenschap bedeeld,
Haar geest ziet opgeklaard, haar naam zal nimmer sterven,
Zoo lang in Nederland een zinrijk dichter kweelt.

d'Ede.

R. DRESZELAAR,
Geb. OOREMANS.

O P

D O L S E Y E N A M E L I A.

*

Hier pronkt de kragt der min , zoo grootsch , zoo onbe-
(perkt,
Wie zou niet om het lot van deez' gelieven treuren ,
Vriendin! moest dus de dood het zaligst huwlijk scheuren ?
Wat gloeit de zuivre liefde in teedre harten sterk.

Hier maalt een Maagdenhand het schoonst gekleurd ta-
(freel,
Geen vindingrijk vernuft biedt haar deez' eedle zwieren.
Neen! fabelpracht behoeft deez' trekken niet te zieren,
De waarheid schenkt zelfs verf voor 't fijnste kunstpenceel.

Brittanje zag den gloed der zuivre liefdevlam
Op 't helderst flikkren , voor nog naauwlijks twintig jaaren.
Amerika blijft nog het treurigst merk bewaaren
Van 't aakligst eind' , dat eens de trouwste liefde nam.

o Jon-

o Jonge Amelia! gij zoogt het doodlijk gift
 Uit Dolfey's boezem, ja! 't was gadelooze liefde,
 Die toen uw teedere ziel met wreede smarten griefde.
 Zijn rampstaat trof uw hart als de allerscherpste stift.

Maar schoone Amelia! zijn leeven is uw dood.
 De liefde doet u stout het grievendst leed verachten;
 Zij doet u slegts na 't heil van uwen halsvriend trachten;
 Zij kent geen tegenpoed, geen moeite is haar te groot.

Uw Dolfey leeft, maar ach! uwe aardfche zaligheid;
 Zal haast voor 't ijslijkst lot te jammerlijk bezwijken,
 Gij hebt uw zielenvriend de reinste trouw doen blijken;
 Hoe werd zijn minnend hart door dankbre vreugd gevleid.

Maar tederlievend paar! haast zwigt uw heil en rust,
 Naauw heeft de huwelijksband uw hart en hand gekluisterd,
 Of lieve Amelia ziet al haar hoop ontluisterd,
 Daar Dolfey zucht op zucht van haare lippen kuscht.

Haar

Haar kragt bezwijkt, waar vindt haar echtgenoot weêr
 De pijnlijkste dood zweeft door haar hart en aadren, ^{(troost,}
 De droeve Dolfey ziet haar sterfuur kwijnend naadren,
 Terwijl haar hart voor hem de teêrste zuchten loost.

Hij waant zijn wellust dood, en plengt zijn dierbaar bloed.
 Gij liefde! schoon een telg van 't gunstrijk Alvermoogen,
 Treft mijn gevoelig hart door teder mededoogen:
 Gij dwaalt, wen reden zwijgt, en drift en wanhoop woedt.

Vriendin! dit fijn gevoel, op aard' zoo ongewoon,
 Doet gij op 't duidlijkst in deez' juiste trekken leeven,
 Uw roem is boven 't graf, gelijk de min, verheeven,
 Ontfang uit Vriendfchapshand deez' zagte gloriekroon.

R. DRESZELAAR,
 Geb. OOREMANS.

JOHANNA GRAY;

TREURSPEL,

DOOR

PETRONELLA MOENSI

P E R S O O N A A D J E N .

MARIA, *Koningin van Engeland.*

STEPHANUS ZARDINEZ, *Bischof van Winchester.*

De Graaf VAN PENBROEK.

FRANCISCA, *Hertogin van Suffolk, Moeder van Johanna Gray.*

JOHANNA GRAY, *Onttbroonde Koningin.*

JAN GILFORT DUDLEI, *Echtgenoot van Johanna Gray.*

EDUARD en ROBBERT, *Broeders van Gilfort.*

TECKINGHAM, *Koninglijke Hofprediker.*

THOMAS CRANMER, *Aartsbischof van Canterbury, gevangen in den Tour.*

Sir HENRY GAGE, *Bevelhebber van den Tour.*

CHARLOTTE, *Boezemvriendin van Johanna.*

LUCIA.

Juffer ELLEN.

De Jonge Graaf VAN PENBROEK.

THOMAS HOFLEI.

HARDING, *Gewezen Kapellaan van den Hertog van Suffolk.*

FREDRIK, *Kamerdienaar van Gilfort.*

JOHANNA GRAY,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R I J F.

Het Tooneel verbeeldt een Kamer van Johanna Gray, in den Tour.

E E R S T E T O O N E E L.

CHARLOTTE, *alleen, zittende voor een Tafel
waar op een Kaars, half afgebrand:
zij houdt haare oogen naar het Venster.*

Is dit de scheemring reeds? o God! — wat lijdt dit hart!
Elk oogenblik vergroot mijn zielangst en mijn smart.
Vriendin! de jongste nagt van uw onschuldig leven
Verdwijnt; gij zult deez' dag, de wraak ten offer, snee-
ven. . . .
Hoe zweeft het moordschavot voor mijne ontroerde ziel! —
Ik zag, hoe zij vermoed in zachte sluimring viel;
De rust lachte op 't gelaat: ik moest haar koets ontvlug-
ten,
Om lugt te geven aan geprangde boezemzuchten.
ô Dierbre Zielvriendin! wier zachtheid elk bekoort.
Ontaarte wreedheid! die de onnoozle deugd vermoordt.
Nooit klopte een eedler hart in menschelijken boezem;
Ik ken haar' groote Ziel; in onzen levensbloesem

Had reine vriendschap ons voor de eeuwigheid geboeid.
Ja, veege schoone! ach ja! 'k ben met u opgegroeid!
Met u sterft al mijns' vreugd. ik wijd mijn kwijnend leeven...

'Er wordt zagt aan de Deur geklopt.

Hoe? wie alreê zoo vroeg?

*Zij maakt de Deur open, en ziet Cranmer met
Henry Gage, die hem tot aan de Deur verzelt.*

T W E E D E T O O N E E L.

HENRY GAGE, CRANMER en CHARLOTTE.

HENRY GAGE, *tegen Cranmer.*

'k Zal me op het plein begeeven
Voor 't slot; 'k wacht Teckingham. Dan 't wordt ufraks
bericht.

Wees op mijn zorg gerust.

CRANMER.

'k Ben u op 't hoogst verplicht,
Mijn Vriend!

Tegen CHARLOTTE.

Vergeef mij.

CHARLOTTE.

Hoe durf ik mijn oog vertrouwen?
Zal mijn Vriendin u voor haar sterven nog aanschouwen?
Wie schenkt haar deeze gunst?

CRAN-

CRANMER.

Mijn komst is ongevraagd.
 Mijn ziel, die om het lot der jeugdige onschuld klaagt,
 Vergeet haar eigen leed; en 't vriendlijk mededoogen,
 Had Gages hart van zelfs tot tederheid bewoogen,
 Hij las in mijne snart mijn drift om haar te zien;
 Hij waagt zich zelf om haar en mij dien troost te bién.
 Ô! Kon ik moed in 't hart van vrouw Johanna kweeken
 God kent mijn zucht; ik moet, ...

CHARLOTTE.

Ik hoor haar dunkt mij spreken,

Zij luistert.

Ze is dan ontwaakt, en ziet voor 't laatst den morgengloed.
 Ach! kende gij haar deugd en onverwikkren moed!
 Eerwaarde vriend, uw komst zal haar tot blijdschap strek-
 ken;
 Maar meêr standvastigheids kunt ge in haar ziel niet wek-
 ken.
 Hoe minzaam troost zij mij: geen doodsangst floort haar
 rust.
 Zij schein al slaapend door Gods Englen zagt gekuscht.
 Zij komt; ô Lucia! hoe treft me uw grievend snikken!

DERDE TOONEEL.

De vorigen, JOHANNA GRAY en LUCIA.

JOHANNA, *tegen Lucia, terwijl zij uit het
Kabinetje treden.*

Bedaar; 't behaagde God dit alles dus te schikken!
Weerstreef hem niet door zulk een hoopeloozen rouw.
Zijn' min bedoelde ons heil.

CHARLOTTE, *haar te gemoet vliegende.*

Mijn Hartsvriendin!

CRANMER, *haar met sterke aandoening
naderende.*

Mevrouw!

CHARLOTTE.

Mijn Engel! neen, gij zult alleen het licht niet derven!
Neen, 'k overleef u niet; ik moet, ik kan meê sterven!
Kom, dat de moordbijl op Charlottes hals ook woed'
Welaan, de Koningin eischt slechts onschuldig bloed.
Zij kan haar wraak zoo wel in 't mijne als 't uwe koelen.
'k Vlieg naar 't Paleis, ach! zo ze ooit vriendschap mogt
gevoelen;

Dan schenk' zij op mijn bede aan mij alleen den dood;
Vlieg dan in de armen van uw' dierbren Echtgenoot!
Leef voor uw Gilfort! 'k ga! —

*Zij wil zich uit Johanna's armen rukken,
terwijl deeze haar naauwer ombelst.*

J O H A N N A.

O God! heb medelijden
 Charlotte! spaar mijn hart — ach! — 't heeft genoeg te
 strijden
 Met liefde en vriendschap! — voel, ei voel, hoe 't hijgt en
 klopt!
 Wat heb ik niet al leeds en boezemsmart verkropt,
 Sints ik mijn Gilfort van dit breekend hart zag scheuren!
 Hoe zal zijn' teedre ziel mijn' vroegendood betreuren!
 Mijn Gilfort! Liefving van mijn jeugd! bescherm, o God!
 Bescherm hem voor de wraak!

C R A N M E R, *terwijl hij Johanna uit Char-*
lottes arm naar een' Stoel gelidit,
tegen Charlotte.

Ach! gij verzwaart haar lot!
 'k Zie knellende angsten in haar teedre boezem woelen!

J O H A N N A, *terwijl zij, in de treurigste hou-*
ding tegen Lucia's boezem leunt.

Natuur doet mij de kragt der teêrste banden voelen:
 Hoe wordt mijn ziel geschokt!

C R A N M E R, *in overstelping van droefheid.*

Wie kent uw wijs beleid?
 o Godheid!

Tegen J O H A N N A.

Ach, Mevrouw! de glans der Eeuwigheid
 Ziet ge immers schitteren in uwe uiterste oogenblikken;

CHARLOTTE, *naar haar toetredende.*

Grootmoedige Vriendin!

C R A N M E R.

Zou u de dood doen schrikken!
 Hij is een Engel der vertroosting voor de deugd!
 Rijp voor de onsterfelijkheid, in 't bloeiendste uwer jeugd,
 Zweeft gij van 't moordschavot naar 's Hemels gloriezaalen.
 Uw' vrienden strijden nog: gij moogt reeds zegespraalen!
 Haast worden ze ook door u in 't zalig oord begroet!
 Haast vliegt ook Gilfort u onsterflijk te gemoet!
 Dan zal geen scheiding meêr uw minnend hart ontroeren.

JOHANNA, *zig opbeurende met een blijmoedige stem.*

Verrukkend denkbeeld! ja ik voel me aan de aarde ontvoeren.

De stille kalmitte streeft mijn ziel: ik vrees niet meêr:
 Neen; 'k vind mijn besten vriend in God mijn' Opperheer!
 'k Zal van 't bebloed schavot in Goëls armen vlugten.
 Mijn Liefelingen! ach! zoudt ge om mijn' heilstaat zuchten!
 'k Wacht u, mijn Gilfort!

Tegen C R A N M E R.

Uw' troosttaal, trouwe Vriend,
 Heeft van 't gefolterd hart de opregtste min verdiend.
 De smart had mij belet u als mijn Vriend te groeten:
 Ik had mij nooit geleid u meer op aard te ontmoeten.
 'k Erken uw teedre zorg.

C R A N-

TREURSPEL.

CRANMER.

Heer Gages liefde en trouw
Geleidden me in 't geheim voor 't laatst bij u, Mevrouw!

VIERDE TOONEEL.

*De voorigen. Juffer ELLEN, die het
ontbijt brengt.*

Juff. ELLEN stil tegen CRANMER.

Neem afscheid; Gage komt, om u weêr af te haalen.
De Prediker van 't Hof wacht reeds in een der zaalen.

Overluid tegen JOHANNA.

Mevrouw, Heer Teckingham verlangt om u te zien.
Mishaagt zijn komst u niet?

JOHANNA.

Konde ik dien man ontvliên!
Zijn goed menschlievend hart kan wel mijn ziel bekooren;
Dan, 'k ben reeds moê de taal van 't bijgeloof te hooren.
'k Heb vaak mijn leer gestaafd; maar wordt mijn jongste tijd
Me ontroofd!

CRANMER.

Gij zijt aan 't eind van al u moeite en strijd!
Na weinige uren zult ge, omringd van Englenreijen,
U, vrolijk juichend, voor Gods Liefde-troon zien leiën.

te   J O H A N N A   G R A Y ,

In 't doodlijk oogenblik blijv' God uw heil en kragt!
'k Moet scheiden! —

Hij treedt naar haar toe.

J O H A N N A , *opstaande.*

Ga! gij wordt om hoog door mij gewacht.
'k Zal ligt mijn vriend daar met de martelkroon zien
prijken,
Hoe nu? . . . ge ontroert!

C R A N M E R .

Heldin! doet me ooit de vrees bezwijken,
Dan word' deez' hand, nu nat van traanen uit uw oog,
Een prooy der heete vlam, die haar verteeren moog'!

V I J F D E   T O O N E E L .

De vorigen.   G A G E .

G A G E , *schielijk inkomende.*

Vergeef mij; 'k moet Mevrouw voor d'eedlen Dudley
smeeken:
H j wil zijne Echtgenoot nog voor zijn sterven spreken.

C H A R L O T T E .

Hoe voor zijn sterven?

G A -

G A G E .

Jal 't Schavot is reeds bereid:
Hij wordt nog voor Mevrouw den Tourburg opgeleid!

J O H A N N A .

Mijn bloed verslijft! — Moest mij die rampspoed nog
bestrijden?

Mijn Gilfort! moet ge om mij 't geweld der wreedheid
lijden?

o Voorwerp van mijn liefde, is dit het wrange loon
Voor uwe tederheid? 'k Ontving van u de kroon;
Toen ik om dit geschenk aan uwen boezem schreide,
En vruchtloos aan uw' hals om uw' bescherming vleide.
Mijn schijngeluk had uw beminnend hart bekoord.
Nu wordt gij, om uw liefde, op 't wreed Schavot ver-
moord! . . . .

*Zij valt in Charlottes armen, en vervolgt
al schreijend.*

En 'k overleef u nog! Ontroerende gedagten!
O! kon men niet gelijk twee schuldlooze offers slagten!
Ligt wierd dan nog een traan om onzen dood geplengd,
En met ons jeugdig bloed op 't moordtooneel gemengd!

CHARLOTTE, *haar kuschende.*

Mijn Engel!

J O H A N N A .

Neen, zijn ziel bezweek, wanneer zijne oogen.
Mij zagen op het blok, en voor de bijl geboogen.

Mijn

Mijn dierbre Gilfort! 'k heb alleen den dood verdiend;
Ik schond het recht der Kroon!

CRANMER.

Omhels uw' besten vriend!
Druk hem den jongsten kusch op bleeke en veege lippen!
Wat is uw scheiding kort, slechts weinig levensstippen —
En 't koor der Seraphs roemt uw hooger huwlijksmin!

JOHANNA, *op nieuw in een' vloed van
traanen uitbarstende.*

Mijn boezem scheidt weêr lucht!

CHARLOTTE.

Mijn' dierbre Hartvriendin! —

GAGE.

Heer Dudlei wacht bericht.

Stil tegen CRANMER.

Help mij zijn drift bedaaren.

Tegen JOHANNA.

Gij wacht hem?

JOHANNA.

Neen; ik moet zijn lijden niet verzaaren!
Ik ken zijn teder hart; welligt bezweek zijn moed,
Zoo die geliefde bij een heeten traanenvloed

Eens

Eens troost schepte aan dit hart, voor eenige oogenblikken.
 Wat heul ontvangt hij uit mijne afgebroken snikken!
 Men scheurt hem uit mijne arm naar 't doodlijk moord-
 schavot!
 o Neent! hij kome niet!

G A G E.

Die weigring maakt zijn lot
 Ondraaglijk; ach Mevrouw! — zaagt gij met welke ontroe-
 ring,
 Met welk een drift, met welk een sterke zielvervoering,
 Hij mij zijn' wensch, om u te omhelzen, deed verstaan!
 Is 't mogelijk? zulk een beê grootmoedig af te slaan?
 De dood verschrikt hem niet: hem was zijn leed vergeeten;
 Dan zints hij 't sterven van zijn Gade heeft geweeten,
 Betreurt hij moedloos 't lot van zijne zielsvriendin!
 Hij schreef nog onlangs aan de strenge Koningin,
 Hoe hij wreedaartig u de Kroon had opgedrongen,
 Hoe hij uw zagte Ziel uit trotschheid had gedwongen;
 Hij pleitte voor uw jeugd.

C R A N M E R.

Verzwaar haar lijden niet!
 o Doodelijke dag!

J O H A N N A , *met een bedaarde stem.*

Hij, die mij bijstand biedt,
 Hij, die dees wrangen Kelk voor mij heeft ingeschonken,
 Maar 't bitterste vergift aan 't Kruis heeft uitgedronken,

Hij

Hij zal mijn Gilfort niet verlaten in den dood.
 Ga, zeg: Johanna volgt haar dierbren Echtgenoot
 Welhaast vol vreugd: 't geweld noch sterfot kan ons
 scheiden.

Tegen GAGE.

Hoe lang vertoeft hij nog!

GAGE.

Straks kunt gij hem zien leiden,
 Voorbij uw vensterraam; wil hem dien troost dan biên,
 Dat hij u voor het laatste in 't jammerdal moog' zien.

JOHANNA.

Hij zal: 'k oog hem dan na; 'k wil hem den doodslag
 geeven,
 Zijn beistend hart klopt voor den wellust van zijn leeven,
 Voor mijl en daar zijn naam nog van 's Volks lippen rolt,
 Steif ik, terwijl zijn bloed vast aan de moordbijn stolt.

*Tegen GAGE en CRANMER, die treurig
 vertrekken.*

Vertroost hem, ach zijn rust kan al mijn smart verzachten.

Tegen CHARLOTTE.

Kom, 'k voel mij niet geschikt om Teckingham te wacht
 ten.

Te.

Tegen LUCIA in 't heen gaan.

Zeg, dat ik de eenzaamheid thans voor een tijd begeer.

Tegen CHARLOTTE.

Nooit ziet mijn sterflijk oog den trouwen Cranmer weér.

TWEE-

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

*Het Tooneel verbeeldt eene andere Kamer
in den Tour.*

G A G E E N G I L F O R T.

G I L F O R T.

Moest ik met zo veel drift naar 't daagend licht verlangen,
Om 't ijsfelijkt berigt, den wreedsten hoonte ontvangen.
Zij weigert mij te zien, mijn laatste troost op aard.

'k Ben haar geen afscheidskus, in 't doodlijk sterfuur,
waard.

o Gage, 'k dagt den dood vol moed, vol vreugd te wagten.
Haar jongste omhelzing zou 't verschriklijkst lot verzagten.
Mijn God! hoe gloeit dit hart door reine Huwelijksmin,
In weerwil van haar hart,

G A G E.

Gij dwaalt: uw Zielsvriendin
Voelt door uw leed haar' ziel met hijgende angften pran-
gen.

'k Las liefde en teedre smart, op haar betraande wangen.
Zij voelt haar lijden niet: haar schoon ontloken jeugd,
Beeft voor de moordbijn niet; grootmoedig, tart haar
deugd

De

De helsche wraak, maar ach! uw fierst doet haar lijden.
 'k Zag haar ontroerde ziel met wreede foltring strijden,
 Zij haakt om aan haar hart u 't jongst vaarwel te bién.
 Maar 't fijnst gevoel duld niet....

GILFORT.

Mijn dierbre Gaë te zien,
 Te omhelzen, schreiend haar aan deezen borst te drukken:
 Dit vleiend denkbeeld kon mij deezen nagt verrukken.
 Ik knielde, dankend, toen de duisternis verdween.
 'k Beveel haar aan uw' liefde, o God!

GAGÉ.

'k Laaf u alleen!
 Bedaar een oogenblik, Mijn Héer! Uw bloedverwanten,
 Uw Broeders, die nog korts alom de Heirvaan planten,
 Maar thans gekerkerd zijn in dit rampzalig slot,
 Ontvingen vrijheid, om u, in het treurigst lot,
 Den laatsten troost te bién; straks zult gij hen zien leiden:
 Ik ga.

T W E E D E T O O N E E L.

GILFORT, *alleen.*

Mijn ziel ontroert, helaas! voor eeuwig scheiden,
 Neen! niet voor eeuwig, ach! mijn Robbert! troost uw
 Vriend,

B

Of

Of heb ik ook uw haat, mijn Broeder! thans verdient.
Johanna, 'k zal u nooit aan 't zwoegend hart weêr
drukken,

Die reine wellust zal U Echtvriend niet gelukken.
Zagtaarte Schoone! word g' in 't aaklig sterfuur wreed.
Verdooft de koude dood uw min? Maar 't lot en leed,
Dat gij nu door moet staan, heeft u mijn hand beschooren.
Dit zijn de pijlen, die mijn ziel het diepst doorbooren,
Neen! ik verdien niet meer, ik moorder van uw rust,
Dat mij uw arm omhelst en dat uw mond mij kuscht.

DERDE TONEEL.

GILFORT, EDUARD DUDLEY *met geweld*
de Deur openende, omhelst Gilfort.

EDUARD.

Verdrukte Broeder! 'k Zweer, ik zal uw sterven wreeken,
Kon ik met deeze vuist Maria's hart doorsteeken.
Dat vrij die moorderes voor mijne wraakzucht beev',
Of ijlings meê 't bevel tot mijne ontzieling geev'.

GILFORT.

Waar ben ik? Hemel!...

EDUARD.

In uws Broeders knellende armen:
Hier zal mijn woede u voor der beulen magt beschermen.

Ik

Ik tart het snood geweld, God kent mijn vast besluit...
 Men rukke mij veel eer dit hart ten boezem uit,
 Voor ik zou dulden, dat ze uw schuidloos bloed doen
 stroomen.

Het mijne kookt en bruischt.

GILFORT.

Wil uwe drift betoomen.
 Mijn dierbre Broeder! denk bezadigd, en bedaar!

EDUARD.

Bezadigd denken in uw doodelijk gevaar,
 Gij hebt geen uur meer tijd! Steun op mijn moed en
 kragten.
 Zou een regtvaardig God dan de onschuld wreed zien
 slagen?

GILFORT.

'k Ben niet onschuldig; mijn gedrag duldt geen genaë,
 Ik volgde 's Vaders raad; ik dwong mijn lieve Gaë,
 Om, tegen regt en wet, den Rijkstroon op te stijgen.
 Hoe deed de weedom haar' geprangden boezem bijgen,
 Toen ik, voor schreien doof, aan haar mijn hu'p ontzei,
 Toen ik haar beëvend leidde in Londens hooffschen reif
 Ik was 't, die uit haar hair de frische roozen rukte,
 En trotsch de Rijkstroon op haar bruine lokken drukte.
 't Ontvang geregte straf; ik heb den dood verdiend.
 'k Bedorf de onnoozelheid!

B 2

EDJARD.

EDUARD.

Mijn Broeder en mijn Vriend?
Mijn Gilfort!....

GILFORT.

Dat mijn dood den Britten op doe merken,
Wat Staats-omwenteling en oproer uit kan werken;
Ach! waar' mijn bloed genoeg, en zag mijne Echtgenoot
Zig voor 't geweld bevrijd! Ik vrees niet voor den dood.

EDUARD.

Ik voel de banden der natuur en vriendschap scheuren.
O God! —

GILFORT.

Ach! blijf het lot van rijk en volk betreuren:
Is' wraakzucht eens voldaan, dan wordt uw lot verzacht;
Wijd dan aan 't Vaderland uw frische levenskragt.
Laat rede en Godsdienst...

EDUARD.

Neen! men doe mij met u sneeven.
Gij sterft!

GILFORT.

Maar Gij, gij moet voor 's Lands belangen leeven.

EDUARD.

EDUARD.

© God! wierd' door uw' magt ons Vaderland ontboeid!
 Gij ziet, hoe 't martelvuur rampzalig blaakt en gloeit.
 Mijn Gilfort, hielp' uw vuist ons haatlijk juk verbreeken?

GILFORT.

Mijn geest zal nog om 't heil van Volk en Godsdienst
 sineken.
 Ligt worden beide haast uit slaaffchen dwang gered.
 Lacht u de hoop niet toe in jonge Elizabeth?
 De Koningin huw' vrij aan 't bijgeloovig Spanje,
 Gods liefde waakt; zijn Bruid zucht in 't verdrukt Brit-
 tanje.

VIERDE TOONEEL.

De voorigen, ROBBERT DUDLEI
 EN THOMAS HOFLEI.

ROBBERT *tegen* HOFLEI,
onder 't inkomen.

Ik dacht niet dat men ons dit afscheid zou vergunnen,

HOFLEI.

Wie zou het laatst vaarwel aan Broeders weigren kunnen?
 De wreedheid zelf gevoelt de werking der natuur,
 Wen haar gedoemde smeekt, in 't jongste levensuur.

E 3

EDUARD,

EDUARD *Robbert ziende, neemt hem bij de hand, en leidt hem in vervoering naar Gilfort.*

Tegen ROBBERT.

Omhels hem, Robbert; ach! de wreedste folteringén
Doorgrieven mij de Ziel!

ROBBERT.

Het voegt aan stervelingen
Zich met gelaatenheid te schikken naar hun Lot.

EDUARD.

Gelaaten! ook wanneer ze een schandelijk schavot
Zien slijten voor een' Vriend, een' boezemvriend, een'
Broeder?

GILFORT, *Robbert omhelzende.*

'k Beveel u aan de zorg van 's waerelds Ailbehoeder:
Hij spare u: Leef tot nut van ons verdrukt geflacht:
Leef voor uwe Echtgenoot?

ROBBERT, *met aandoening.*

Gij hebt uw heil veracht;
Gij hadt uwe onschuld vast veel sterker kunnen toonen:
Was 't niet uw Gaë, die zich tot Koningin liet kroonen?
Ze aanvaardde 't rijksg gebied, toen 't Englands Raad haar
bodt.

Ligt waart gij vrij gepleit, ten minsten van den dood;
Het stond niet in uw magt haar krooning te beletten.
De praalzucht van haar jeugd zag erfregt aan nog wetten.

GIL-

GILFORT, *zijne hand voor Robberts,
mond houdende.*

Terg, terg mij niet door zulk eene onbezonne taal!
Zeg dat ze een dwingland vond, alleen in haar Gemaal.

ROBBERT.

Niets kon haar echter voor Mariaas wraak bevrijden.
Indien ge uw zelf niet spaart, wat baart u medelijden?
Verligt dit? neen; ik kusch, tot eigen veiligheid,
De hand, die ik vervloek, die 't dwangjuk mij bereid.
Hadde uw Johanna met den rijksstaf bijven pronken,
'k Had haar gereed mijn trouw, doch uit belang, geschon-
ken.

En wil Maria mij bij voorrang gunsten biën,
Zij zal me ook aan haar dienst getrouw verbonden zien.
'k Volg hier in 't veilig spoor van onzen wijzen Vader.

EDUARD, *met drift van zijnen Stoel
opstaande.*

Neen! 't laage voetspoor van een' snooden Landverraader,
Dit schetst een kruipend hart, aan eer noch trouw gewend.

GILFORT.

Nooit heeft mijn ziel de list der huichlaarij gekend.
Nooit heeft mij de eigenbaat in hare boei gekluisterd.
'k Heb nooit om eigen roem eens anders deugd ontluisterd.
Neen heilig God! die lust in blanke opregtheid vindt,
Gij kent de zwakheid van dit hart, dat u bemint.
Gij zijt bevredigd; 'k zal u haast volmaakter kennen!

B 4

EDUARD,

EDUARD, *de Kamer op en neder gaande,*
treedt naar Gilfort en omhelst hem.

Hoe zal mijn broedermin zich uw gemis gewennen?
Ach! de aarde is zonder u voor mij een wildernis.

HOPLEI, *die zich bij 't inkomen treurig op*
een Stoel geplaatst had, opstaande, tegen
Eduard.

Houd moed!

EDUARD.

Weet gij, hoe sterk de kragt der Vriendschap is?

GILFORT.

Mijn Eduard, zij wordt door 't sterven niet verbroken.
'k Blijf nog uw Vriend! haar gloed, aan 't godlijk vuur ont-
stoken,
Blaakt tot in de eeuwigheid! en daar vindt gij mij weêr!

EDUARD, *hem in de armen vallende.*

Sla soms een oog op uw' bedroefden Broeder neêr:
Maar neen; mijn lijden zou uw zachte blijdschap stooren.
Ik volg u.

GILFORT.

'k Wacht mijn' vriend, in 's hemels blijde kooren.

ROB-

ROEBERT, *die, gedurende dit gesprek, in diepe gedachten aan 't venster staat; tegen Eduard.*

Ik heef voor u: welligt treft u dezelfde straf!
Uwe onbezonnenheid baant u den weg naar 't graf.
Helaas! is ons geslacht nog niet genoeg vernederd?

EDUARD.

Het doodelijke wee heeft mijn gevoel vertederd.
Der stoutsten ziel bezwijkt door 't grievenst leed bezwaard!

GILFORT *begeeft zich naar een boek van 't vertrek, en wendt zijne oogen na het daglicht.*

't Is haast gedaan, ô God! ik zal nog eens op de aard,
Mijn sterflijke Engel zien!

HOFLEI, *naar hem toetreedende.*

Hoe bitter valt zulk scheiden!
Mijn Vriend vergun me u straks ter treurplaats te geleiden.

GILFORT.

Hoe streelt me uw Vriendentrouw! Haast naakt het oogenblik,
Dat al mijn leed verzacht: neen, 'k voel geen' killen schrik.
Een stil genoegen doet mijn ruimen boezem gloeijen.
Maar mijn Johanna! ach... dat edel bloed zal vloeijen!
Haar sterfhot zweeft gelijk een schrikbeeld voor mijn Ziel.
Die schoone ontloken Roos, die 't slugste hart beviel,

Verwelkt, daar nog de dauw der jeugd haar blos verfierde!
 Waar is die blijde dag, toen elk ons huwlijk vierde?
 Toen vrolijke Onschuld lachte en speelde op 't vreedzaam
 land?

Waar is de tijd, toen ik in 't groen haar tedre hand
 (Terwijl ze als de Englen zong) aan mijne lippen drukte,
 En frische bloemtjes voor een jeugdig kransje plukte?
 Hoe heerlijk, Staatzucht! heeft uw invloed ons ontrust!

HOFLEI.

Gij hebt dees' uchtend haar voor 't laatst vaarwel gekuscht?
 Ik stel me een scheiding zoo aandoenlijk voor gedachten.
 Gewis bezweeken in uw' arm haar levenskrachten:
 Bezwijmde uw dierbre Gaê niet aan uw hijgend hart?

GILFORT.

Ik heb haar niet omheisd! Zij spaarde mij die smart.
 Hoe lang viel mij de nacht! wat was de hoop niet vleijend,
 Dat ik haar nog zou zien. Helaas! zij hoorde schreijend
 Van Gage mijn verzoek; mijn vastgestelde dood
 Was haar nog onbewust; dit lijden was te groot,
 En zulk een proef te zwaar voor zulk een huwlijks liefde!
 Daar zoo veel weedom haar' beklemden boezem griede,
 Ontzei ze mij mijn beê; en dit besluit zoo grootsch
 Als liefdriek, trof mij; maar 'k gevoel in 't uur des doods
 De kracht der banden, die me aan mijn Johanna boeijen!
 Tuigt heete tranen; die langsbleeke wangen vloeijen! ....

HOF-

H O F L E I.

Troost u! scheidt menschenhaat u van uw Zielvriendin,
Gij wordt met haar herëend door Goëls menschenmin.

Gedurende dit gesprek met Hoflei, zit Eduard ter zijde van eene Tafel, waarop eenige Boeken en een Bijbel liggen; hij leunt met zijn' arm op de Tafel, in eene houding, die de grievendste zielesmart te kennen geeft, terwijl Robbert nu diep in gedachten door de Kamer wandelt, en zich dan met aandoening achter Eduards stoel plaatst.

V I J F D E T O O N E E L.

De voorigen. FREDRIK, TECKING-
HAM EN GAGE.

FREDRIK, *inkomende, (en even daar na gevolgd van Teckingham en Gage) snikkende.*

Mijn goede Heer! hoe wordt mijn hart van eengereeten!

GILFORT, *opstaande.*

't Is tijd!

Tegen FREDRIK.

Bedaar u, 'k heb uw diensten niet vergeten.
Geniet na mijnen dood de vruchten van uw trouw;
Mijn Broeder weet mijn wil.

FRE-

FREDRIK.

ô Jammerlijke rouw!

Moet ik mijn braaven Heer zoo schandelijk zien sterven?

*Eduard weent overluid en wringt moedeloos
de handen.*TECKINGHAM, *terwijl hij naar Gilfort
treed.*

'k Begeerde u nog te zien: ei! wil de heilkroon erven!
'k Smeek in der Heilgen naam, omhels voor uwē dood
Het waar geloof, de Kerk biedt stervenden haar schoot.

GILFORT, *hem de hand geevende.*

Mijn Vriend! ik sterf gerust, mijn Heilborg schonk voldoening
Aan een beledigd God en aan mijn ziel verzoening.
Het kruisbloed spreidt Gods Liefde in al haar kragt ten toon,
En baande mij den weg naar zijn Genade-troon.

GAGE *inkomende.*

Mijn Heer, men wacht u reeds.

EDUARD, *in vervoering van droefheid.*

Rampzalige oogenblikken!

'k Voel zelf den angst des doods!

GILFORT.

'k Heb niets meer te beschikken.
Mijn ziel verlangt naar rust. Wat heeftme al smarts befreên,
Door

Door 't zien van Vrienden, sints dees' morgen 't licht
verscheen!

Mijn Zuster kon mijn mond geen kusch van afscheid geeven,
Dan, 'k heb haar deezen nacht mijn jongst vaarwel ge-
schreeven.

Tezen GAGE.

Groet eedlen Suffolk: zeg dat zijn beklaglijk lot
Mij treft. Zijne eedle Ziel vertrouwe alleen op God.

ROBERT, *hem ombelzende.*

Gods Liefde sta u bij; ik voel, 'k min u ook teder!
'k Betreur uw' dood.

GILFORT, *met aandoening.*

Vaar wel!

EDUARD, *in vervoering van smart.*

Ontfermend God! Zie neder.

*Hij ombelst Gilfort, doch laat hem
weer los, wringt de handen en werpt
zich op een stoel.*

FREDRIK, *tegen Eduard.*

Red mijn bedroefden Heer!

GILFORT, *met aandoening.*

Mijn dierbaare Eduard! . . .

Mijn beste trouwste Vriend! hoe grietme uw boezemsmart
Houd moed, wij scheiden niet.

T E C -

TECKINGHAM, *Gilfort ombelzende.*

Hoe voel ik mij bewoogen!
God schenke uw Ziel genaé?

GILFORT.

Mij treft uw mededoogen:
Mijn Vriend!....

GAGE, *tegen Gilfort.*

Mijn Heer, helaas! 't is waarlijk meer dan tijd.
Hij wenkt hem, om van Eduard geen afscheid te neemen.

GILFORT, *terwijl hij Eduard aanziet.*

'k Zal u dan nooit weêr zien. — ô Hemel! welk een strijd ..!

Hij treedt naar de deur, doch Eduard dit bespeurende, sliedt op, en sluit hem in zijne armen.

EDUARD.

Ontäarte Wreedtaarts! neen! nooit - nooit - zal 't u gelukken,
Mijn Vriend, mijn Broeder van dit breekend hart te rukken! ...
Mijn Gilfort, scheurt ge u los? bemintge uw Vriend niet meer!
Doorstoot dan eerst dit hart! waar, waar is uw geweer?
Mijn kneliende arm verstift! ... 'k zal om u' dood niet
treuren!

Neen, 'k sterf! — gij blijft mijn Vriend!..

GIL-

GILFORT.

Ik voel mijn Ziel verscheuren.
 Leef! Leef mijn Eduard! de godsdienst biedt u troost,
 Denk aan uwe Echtgenoot en aan uw hulploos kroost.
 Spaar mijn gevoelig hart,

EDUARD.

Mogt mijn rampzalig leeven
 Met deezen bangen zucht uit mijnen boezem zweeven!
 Mijn Gilfort sterft! . .

GILFORT.

Misgunt uw liefde mij de vreugd
 Der Engelen? 'k zal met de wellust mijner jeugd,
 Mijn Gaê, herëenen, waar geen leed ons heil zal krenken;
 'k Zal daar op hemelwijs aan onze Vriendschap denken.
 Mijn Gade! Och of uw ziel, wanneer me uw kwijnend oog
 Beschouwt, gelijk een duif uit haaren Kerker vloog!
 Och! dat geen wreede bijl uw' teedren hals moest slagten?

Hij kuscht Eduard.

Vaarwel! ligt zal zij thans haar trouwen Gilfort wachten!
 Laat los, mijn Boezemvriend!

Tegen TECKINGHAM.

Vertroost hem. —

M O P.

JOHANNA GRAY,

HOFLEI, *terwijl hij Gilfort uit de
Kamer leidt.*

Welk een lot!

EDUARD, *terwijl hij door Teckingham en
Robbert tegengehouden wordt.*

Laat los! ik moet . . . . men sleept mijn Gilfort naar 't
schavot! —

D E R D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

*Het Tooneel verbeeldt de gehoorzaal van
het Paleis der Koningin.*

HARDING, en de Graaf van PENBROEK.

PENBROEK, *inkomende.*

Hoe, Harding! gij aan 't Hof? Kunt ge u hier veilig waanen?
Zardiners Ketterhaat wist zich een weg te baanen
Ten top van eer; ik zelf nam Romes Kerkleer aan
Om veiligheid.

HARDING.

'k Heb ook belijdenis gedaan
Van 't geen mijn ziel niet kent, uit zorg voor mijn belangen.
Mijn hechnis was bepaald, 't bevel daar toe ontvangen.
Mij dacht, 'k misdeed niet, schoon 't uitwendige gedrag,
Uit dwang, zich regelde naar Romes Kerkgezag;
Mijn hart toch wankelt niet: maar ach een rustloos wroegen
Verpest mijn dagen, 'k vind sints nergens waar genoeg.
Ja, waarde Graaf! hoe vaak roem ik het vreedzaam lot
Des ouden Lattimers en Cranmers, die hun God
Getrouw zijn, en welligt dit met den dood betoonen.

C

PEN-

PENBROEK.

Die al te sterke zucht naar de eer der martelkroonen
 Behaagt mij niet; 'k geloof, dat God geen sterfing vergt,
 Dat hij de woede van een' blinden ijvraar tergt.
 'tAlweerende oog blijft slegts den grond der ziel beschouwen.

HARDING.

Mag ik zijne Almagt en Voorzienigheid mistrôuwen?
 Vermag een Christen, door zijne eeuw'ge min geleid,
 Zijn zorg te loonen met de stoutste ondankbaarheid?
 Een Godsdienst, zoo 'k vertrouw, die hem het hoogst
     kan eeren,
 Voegt mij het dien in nood lafhartig af te zweeren?
 Wat hebben mij niet fel natuur en piigt bestreên?
 Mijn rust, mijn welvaart vlugt voor wreede angstvalligheên.
 Mijn Vrienden dwingen mij de Koningin te spreken,
 En, door Zardiners hulp, om eene Abtdij te smeeken,
 Die open valt; maar ach! wordt zij me eens toegestaan,
 Ach! een huichlaarij!

T W E E D E T O O N E E L.

De vorigen, ZARDINER.

ZARDINER, *bij 't inkomen zonder de ande-
 ren te zien.*

Zoo wordt mijn wensch voldaan!
 Mijn grootsch ontwerp zal nu welhaast volmaakt gelukken.

Ilj

Hij ziet Penbroek en Harding.

Vergeeft mij, Heeren! 'k voel 't gewigt der Staatszorg
drukken.

Mijn geest verliest zich zelf: ik zweer, mijn waarde Graaf,
'k Rust niet, voor ik den troon, die thans nog wankelt,
staaf.

Hij wijst op Harding.

Wien heb ik thans 't geluk in deezen Heer te ontmoeten?

PENBROEK.

't Is Harding, die den vriend der Koningin wil groeten.
Opregt bevredigd met onze algemeene Kerk,
Biedt hij zich zelf reeds aan, voor 't heilig Priesterwerk.

ZARDINER.

'k Dank God!

Tegen Harding.

'k Schenk u mijn gunst; Ja! 'k min bekeerelingen.
Welân, help 't ketterdom door magt en list bedwingen
Door die gevloekten wordt 's Lands bloeiend heil verpest;
Maar deezen dag verzinkt hun hoop in 't Britsch gewest.
Zij lijden heimlijk snart; 'k wist schrik in 't hart te jaagen:
ô Ware 't Rijk ook van Elizabeth ontslagen!
Maar welk een zegepraal, 'k zag daar, hoe Dudlei's zoon
't Schavot beklom, terwijl Jobanna, die de Kroon,
Tot vreugd der ketterschaar, om 't jeugdig hoofd zag
passen,
Straks met haar bloed die vlek van England af zal wassen!

HARDING.

Die lieve Lentebloem!

ZARDINER.

Hoe! deelt gij in haar lot?

PENBROEK.

Een jonge schoonheid op een schandelijk Schavot,
Rampzalig voor de bijl van eenen beul geboogen,
Vergt aan het slugste hart gevoel van mededogen! ...

ZARDINER.

En haar gedoemde ziel kent eeuwig rust noch vreugd:
Zij sterft in Satans magt.

HARDING, *met verontwaardiging.*

O wreed gehoonde deugd!

Beklaaglijke Onschuld!

ZARDINER.

Hoe, zoudt gij ze onschuldig noemen?
De heilige kerk, die nooit kan dwaalen, durft haar doemen.
Is dit een blijk van uw bekeering.

PENBROEK, *tegen Harding.*

Waarde Vriend!

Bedaar.

HAR-

HARDING.

Johanna heeft geen moordſchavot verdiend.

ZARDINER.

Eene oproerkweekſter, die van trouw en pligt ontaarde?

HARDING.

Zij was, toen Eduard haar tot Vorſtin verklaarde,
Bekragtigd door den Raad, van alles onbewuſt.
Ik was getuige van 't genoeg, 't heil, de ruſt,
Die om 't beminlijkſt Paar op englenwieken zweefden,
Daar zij in 't lomrig oord van Durmhambouſe leefden.

ZARDINER.

Haar trots bedoelde daar Maria's ondergang.
De helfche nijd lag als een giftige adderſlang,
Door ſchijndeugd geverniſt, al knaagend aan haar boezem.

HARDING.

Beminlijke onſchuld bloosde op haaren levensbloezem.
Bezwalk de onnoozelheid vrij met uwe laſterspog,
Nooit kende 't minzaam hart verraaderlijk bedrog.
't Is waar, Northumberland, wiens eerzucht hen verblindde,
En Suffolk, die op 't ſterkſt zijn dierbre Telg beminde,
Verſtoorden haar geluk: mij heugt dien droeven dag.

PENBROEK.

Waartge op hun landgoed! 'k Haak naar een getrouw
verflag,

HARDING.

Ja, 'k was genoodigd om de onschuldige vermaaken
Des lieven zomers bij het jeugdig Paar te sinaaken.
Een lagchende uchtend bood ons 't schoon van 't blij
safoen.

'k Zat in een weesje van in een gestrengeld groen.
Waar Gilfort voor zijn Gaê de schoonste bloemen schikte,
Die ze in haar golvend hair, of voor haar' boezem, strikte.
Zij zong een morgenlied, straks werd de rust gestoord!
Eerst trof ons 't woest gedruisch des stoets, in 't vreed-
zaam oord;

Men doet op 't oogenblik ons een bericht ontvangen,
Dat twee gezanten naar Johanna's komst verlangen;
Dit wekt verwondering, daar zieh de schoone spoedt,
En in 't gezantschap haar' en Dudley's Vader groet.
Men meldt, op 't plegtigst, hoe de Koning voor zijn
sterven,

Haar, zijne Nicht, beneemt om Englands Rijkskroon te
erven.

Bedaagde Suffolk knielt en kuscht verrukt haar hand.
Men groet haar Koningin: 't oog van Northumberland
Ontgloeit, daar de eerezucht in zyn blikken lagchend speelde,
Terwijl vast Gilfort zijne ontroerde Lief'ling streelde;
Bewondering en schrik hield nog haar' tong geboeid;
Haar boezem bijgt, daar schaamte op zachte wangen gloeit.
Een teedre traan geeft lucht: „Naen, zegt zij, diebre
Vader!

„'k Begeer geen kroon: mijn Nicht is 't heilige Erfregt
nader!

„Maria zij Vorstin!” U (roept men) wordt de Troon,
„Uit naam van Raad en Volk, op 't plegtigst aangeboên.”

Haa-

Haare edle ziel blijft groot; zij laat zich vruchtloos dringen.
 Geen Vaderlijk gezag, geen liefde kan haar dwingen.
 Vergeefsch noemt Suffolk haar de kweekster van zijn smart.
 Vergeefsch drukt Gilfort haar al vleijend aan zijn hart.
 Zij blijft standvastig; dan 't mogt gloriezucht gelukken,
 Dat zij de Schoone, in 't eind, voor liefde en dwang
 deed bukken.

Men voert haar in triumph naar Londens Vorstlijk Slot;
 Waar uit men 't weerloos Lam straks leidt naar 't moord-
 schavot.

P E N B R O E K.

Hoe treft mij uw verhaal?

Z A R D I N E R.

't Kan zelfs mijn ziel ontroeren.

H A R D I N G.

O! kon 't gevoel u tot den rang eens Engels voeren.

Z A R D I N E R, *terwijl hij in gedachten naar
 de deur van de Zaal gaat.*

Zoo ze eens geen schuld hadd'; doch haar helsche leer
 eischt straf.

H A R D I N G, *tegen Penbroek.*

'k Hoor uw Vorstin; maar 'k wacht haar bijzijn hier niet af;
 'k Begeer geen gunst; zou 'k ook een moorderes aan-
 schouwen.

Met eerbied

JOHANNA GRAY,

PENBROEK.

Zwijg! gij moet aan 't Hof u zelf mistrouwen!

DERDE TOONEEL.

MARIA, PENBROEK, ZARDINER en
AMELIA.*MARIA, de Zaal intreedende, terwijl
Zardiner haar naar een
Stoel geleidt.*Hoe dikwijls worden wij door 't schijngeluk misleid!
Wat baart de hoogste rang? Niets, dan rampzaligheid.*Tegen Amelia, die zich nevens
haar plaatst.*

Een heimlijk knaagende angst doet mijne boezem zwoegen.

ZARDINER.

Haast smaakt uw Majesteit op nieuw het stil genoegen.
De snoode Miltzucht smoort deez' dag in 't schuldig bloed.

MARIA.

Helaas! Johanna!

ZARDINER.

Zoo zwicht' Heerschzuchts overmoed.

MA-

M A R I A.

Zoo minzaam, zoo opregt; zoo jong! Een drom van zorgen,
Verschrikte mij dees' nacht: 'k zag hijgend naar den morgen!
Ach! zoo ik in mijn Nicht eens waarlijk de onschuld straff',
Dan vindt mijn heil, mijn rust, op haar schavot een graf.

A M E L I A.

Haar lot is in uw hand, Vorstin!

P E N B R O E K.

Ze is nog in 't leeven.
Hoe groot, hoe Vorstelijk is 't een misdaad te vergeeven!

M A R I A.

Maar, zou dit veilig zijn? Zardiner! trouwe Vriend!
Ducht gij geen onheil? Spreek.

Z A R D I N E R.

Lang heeft ze uw wraak verdiend.
Zij schond het heiligst regt; Uw Majesteit te hoonen
Schijnt nu vergeevelijk; maar zultge uw liefde toonen
Aan haar, die u veracht? Gij dreigt een zuchtend Volk,
Dat u zijn leven biedt, met de ijslijkste onweêrswolk;
Zoo lang Johanna leeft kwijnt welvaart en genoegen.
Heur hart blijft naar 't bezit van Kroon en Schepter zwoegen.

M A R I A.

Wie biedt haar hulp, wie steun? Northumberland is dood;
En Suffolk wacht zijn straf: ligt wordt haar' Echtgenoot

Op 't oogenblik de slag, door d' arm des beuls gegeven:
'k Schenk aan Johanna ook de vrijheid niet, maar 't leven!

ZARDINER.

Dit is 't alleen, waarom haar kettersche aanhang zucht.
Was 't vorstlijk Londen zelf niet onlangs nog bedugt,
Voor trotschen Wiat, die door woede en wraak gedreeven,
De Kerk en 't Staatsbestuur den doodsteek zocht te geven?
De Godsdienst eischt haar' dood!

PENBROEK.

Maar 't oproer is gestild.
De Hoofden zijn geboeid.

ZARDINER.

Nog wordt de tijd verspild,
In 't heimlijk, aan een plan om 't hoog gezag te krenken.
De hoop spelt hun, te stout, dat gij genaè zult schenken
Aan Vrouw Johanna; zoo die snooden dit gelukt,
Dan ziet uw Majesteit zich haast de Kroon ontrukkt,
Dan zegeviert de Hel op Romes Priesterschaaren;
Dan voedt men 't vreugdevuur met Heilgen en Altaaren:
Maar al hun moed wordt door Johanna's dood gebluscht.

MARIA.

Welân; zij sterve dan, tot Englands vrede en rust;
't Voegt mij 't geschokte rijk voor rampen te behoeden;
Neen, heilige Moederkerk! geen helsche magt zal woeden
Op uw' gewijden schat; mijn trouw, mijn ijver tart. . . .

VIER-

V I E R D E T O O N E E L.

De voorigen. DE HERTOGIN VAN SUFFOLK,
de Jonge PENBROEK.

DE HERTOGIN, *eer men haar
nog ziet.*

Ik moet: weêrhoud mij niet...

Zij vliegt wanhoopend na de Koningin.

Genaê, Vorstin! dit hart
Bezwijkt. Ontferming! schenk mijn dierbre telg het leevent
Of doe met haar ook een rampzaalge moeder sneeven;
Vermoord mij even wreed, daar 'k schreiend voor u kniel!
De wanhoop groeit en gloeit in mijn geschokte ziel.

PENBROEK, *tegen zijn Zoon.*

Ach! waarom moest gij haar naar 't haatlijk Hof geleien,
In zulk een staat?

De Jonge PENBROEK.

Zij wilde, en ach, haar sneekend schreien
Verzagt ligt marmerssteen; welk treurig oogenblik!

DE HERTOGIN.

Verfcheurd ... door angst en smart ... blijft ... de ijslijk ...
koude schrik
Des allerwreedsten dood ... mij door ... deboezem ... woe-
len ...!

ZAR-

ZARDINER.

Het vonnis is geveld.

DE HERTOGIN, *met drift.*

Gij kunt uw moordlust koelen,
In 't moederlijke bloed!

MARIA.

Helaas! rijz op, Mevrouw!
Ge ðntroert me!

DE HERTOGIN.

Ach! spaar mijn spruit, de wellust van mijn trouw.
Doorgrief dit hart, dat voor haar hulploos leeven waakte,
Toen ik al 't zoet van haare onroozle lachjes smaakte;
'k Kusch stervend nog uw hand! maar ach! bescherm mijn
kind!
'k Heb u beleedigd; 'k dorst, door gloriezucht verblind,
Mijn schuldlooze Engel trotsch mijn moederliefde weigren,
Toen ze om mijn voorspraak smeekte, ik deed haar on-
heil steigren;
Zij zocht verbergung in mijne armen — Groote God!
Ik heb haar dood bewerkt!...

AMELIA.

O Deerniswaardig lot!
Ach! 'k ben ook Moeder! 'k voel het grievendst mede-
doogen.

DE

DE HERTOGIN, *tegen Maria, die traanen stort.*

Spaar de onschuld! ô Vorstin! ik heb uw ziel bewoogen.—
Gewijde traanen? 'k hoop!

M A R I A.

ô Kende gij mijn' smart!
Ontwijk mij; ach Mevrouw, 'k heb ook een teder hart.
Maar kan ik?

Z A R D I N E R.

Waarlijk groot! een Koningin stort traanen,
Wen zich 't getergde regt, op muitende onderdaanen,
Tot nut van 't Rijk, en de eer van Kerk en Godsdienst
wreekt.

M A R I A.

God eischt dat ik haar straff' —

D E H E R T O G I N.

'k Heb dan vergeefsch gefmeekt!
ô Eeuwig-liefdriek God!... behaagt u 't moordziek
woeden?
Neen... neen! uwe Almagt zal de weerlooze Onschuld
hoeden.
Zie mij, van hulp ontbloot, bekneld door angst en smart:
Ach! spaar de Liefving van dit hijgend moederhart!

M A R I A.

Vertrek, Mevrouw! „Helaas!“

Z A R.

ZARDINER.

Gehoorzaam; staak uw klagten;
 De boosheid moct gestraft. Wie kan uw leed verzachten?
 Gij kunt thans in den Tour voor 't laatst uw Telg nog zien;
 Zeg, dat de Kerk haar nog verzoening aan laat biën,
 Ze ontwijk 't gevloekt geloof; kon haar die raad bekooren,
 Dan hadt gij troost; maar nu is ze eindeloos verlooren.

DE HERTOGIN.

Zwijg, Moorder! Huichlaar! — 'k Wacht — ik eisch
 van u geen' troost;
 Daarge als een tijger woedt op mijn onnoozel kroost.

De jonge PENBROEK tegen de Hertogin.

Ach! volg mij!

DE HERTOGIN, *zich losrukkende,
 knielt voor de
 Koningin.*

Neen! 'k moct nog deez jongste beê verwerven!
 Kom, laat me, op 't moordschavot, met mijn Johanna sterven;
 Gij waart reeds lang te wreed; word nu door weldoen groot;
 Kom, eindig mijn verdriet! Vorstin! schenk mij den dood.
 Geontroert: gij vindt vermaak in mijn rampzalig lijden;

MARIA.

Neen, leef, Bedroefde!

DE

DE HERTOGIN, *wanhoopende.*

Leef...! om met den dood te strijden!
 Welaan, ik terg uw wraak... Franciske heeft nog moed.
 Hier in deze adren kookt en schuimt het Vorstlijk bloed.
 'k Zal woedend, 't moordgeweer in snoode boezems drukken;
 'k Zal mijn onschuldig kind aan 't doodsgevaar ontrukken.
 Mijn Gaël! mijn Huwlijksvriend! o God! 'k zag hem geboeid!
 Wellicht dat op 't schavot zijn edel bloed haast vloeit.
 O God — bescherm mij thans?

P E N B R O E K.

Gij moet dit Hof ontvlieden.

De jonge PENBROEK haar bij de hand neemende.

Vertrouw u aan mijn zorg; ik zal u bijstand bieden.
 'k Gelei u naar den Tour!

DE HERTOGIN.

o God waar 't eens te laat,
 Ligt is zij reeds vermoord!

Z A R D I N E R.

Zij leeft nog; volg mijn' raad.
 Doe haar het waar geloof.....

DE HERTOGIN.

Ach! 'k gloei nog van verlangen,
 Voor 't laatst, mijn liefing! zult ge een moeder-kusch-
 ontvangen.

V I J F.

VIJFDE TOONEEL.

MARIA, PENBROEK, ZARDINER
EN AMELIA.

MARIA.

Mijn Kroon is de oorzaak dan van zoo veel smart en rouw?

AMELIA.

Wat heeft mijn ziel geleên?

ZARDINER.

'k Beklaag die teedre Vrouw;
Ik vrees zij zal in 't eind' voor 't grievend leed bezwijken.

PENBROEK.

Wat doet ze een teedre liefde en eed'le grootheid blijken!

MARIA.

Johanna sterft door mij! ik zag haar lieve jeugd
Zoo schoon ontluiken; vaak verrukte mij de vreugd,
De onnoozle blijfchap, die haar kindfche dagen streefde,
'Toen 't lief genoeg in haar glinstrende oogen speelde,
En ik door 't staaflend Kind zoo vriendlijk wierd geveid.
Ik, die haar thans ontziele!

Tc.

Tegen AMELIA, terwijl zij opstaat.

Ik haak naar de eenzaamheid.

Graavin, 'k moet alles, 'k moest, kon 't zijn, mij zelve ontvlugten.

Gefchokte heerschappij! wat kost ge al boezemzuchten:

Ach! hadd' mijn Broeder in zijns Vaders wil berust!

ZARDINER, terwijl zij vertrekt.

De kragt van 't bloed was door de Ketterij gebluscht.

D

VIER.

VIERDE BÉDRIJF.

Het Tooneel verbeldt de Kamer van Johanna.

EERSTE TOONEEL.

JOHANNA EN CHARLOTTE.

JOHANNA.

Mijn Hartvriendin! zoudt ge om mijn naadrend sterfuur
treuren?

Zij ombelst haar.

Wat lijdt natuur? ik voel de teêrste banden scheuren.
Daar sterft mijn Gilfort! — welk een huivring? ... 't Bon-
zend hart
Zwicht, moê gefolterd, nu voor de allerwreedste smart...

Zij valt in zwijm.

CHARLOTTE.

Zij sterft! mijn Engel, ach! ontsluit eens nog uwe oogen!
Ontfang mijn' jongsten kusch . . Ontfermend Alvermoogen!
Beschouw mijn bittren angst; mijn stervende vriendin
Zweeft, met haar' Echtgenoot, den ruimen hemel in...
Hier sterft mijn aardsch geluk!...

C

TWEE.

TWEEDE TOONEEL:

De vorigen. Juffer ELLEN en LUCIA.

LUCIA.

O God! ze ontvlucht dit leeven!

Tegen Charlotte.

Gij zaagt haar in uw' arm den jongsten snik dan geeven?
De ontaarte wreedheid wacht' nu 't schuldlooze offer vrij,

CHARLOTTE,

Nog slaat haar breekend hart; ligt klopt het ook voor mij.
Nog zweeft een ademtocht op haar verbleekte lippen.
o Hemel! 'k voel een zucht aan de enge borst ontglippen! ..
Zij leeft nog; welk een vreugd, en smart! .. mijn Zieľvrien-
din!

Haast wordt gij mij ontruk! ..

JOHANNA, *in bedwelming.*

o Reine onschendbre min,
'k Zal eeuwig in uw' gloed, gelijk de Seraphs, blaaken!
Mijn Gilfort! ja, gij wenkt! — kom, 'k zal uw heil vol-
maaken.

Waar ben ik? 't grievendst leed had's leevensvuur verkoeld.
'k Word aan een borst gedrukt, die 't grievendst lijden
voelt!

Ach, mijn Charlotte! staak, ach staak het vruchtloos
snikken!

Ik voel geen lijden meêr: nog weinige oogeblikken,
En 'k ben onsterflijk!

CHARLOTTE.

Ja, ge ontwijkt mijn fchreijend oog.
Mijn dierbre! dat mijn' ziel met u deeze aarde ontvloog!
'k Zal eenzaam zonder u, o vreugd mijns leevens! dwaalen.
Nooit zal de vreugde opnieuw mijn kwijnend oog beftraalen.

Juffer ELLEN.

Mevrouw, Heer Teckingham treedt aanftonds in de Zaal:

CHARLOTTE.

Helaas! voor 't laatst! gij fterft, daar ik nog adem haal!
En voor altoos.....

J O H A N N A.

Niet lang zult ge om mijn afzijn klaagen;
Ik ken u, ach de fnart zal 't jeugdig leeven knaagen.
'k Zag, zints gij kwijnde en treurde om mijnen tegenspoed,
Uw kragt verteeren door een' heimelijken gloed.
Voor mij verbergt ge uw fnart; denk lieve! ons vlugtig
leeven
Heeft de Opperwijsheid ons tot hooger heil gegeven,
Ik heb mijn taak voltooid. 'k Wacht u in de eeuwigheid.

CHARLOTTE.

Denk daar, dat uw vriendin op aarde uw' dood befchreit...

DER.

D E R D E T O O N E E L.

De voorigen. T E C K I N G H A M.T E C K I N G H A M, *bij 't inkomen.*

o God! kon ik haar nog van eeuwig leed bevrijden!

Tegen Johanna.

Mevrouw, uw rampstaat wekt ontfermend medelijden.
 Ach! uw beklaglijk lot trest mijn gevoelig hart.
 Helaas! in 's levens bloei!...

J O H A N N A.

'k Weet dat mijn dood u smart.
 Maar hoe verschriklijk ook die dood voor u moog' schij-
 nen,
 Mij wenkt hij met den lach der blijde Seraphijnen.

T E C K I N G H A M.

Bedrieg u niet; omhels, om Gods wil, nog die leer,
 Die waaren troost belooft; kniel voor dit kruisbeeld neêr.
 Geloof. —

J O H A N N A.

Gij weet het, Teckingham, 'k haat alle Godsdienst-
 twisten.
 'k Belijd' al stervend nog de leer der Calvinisten.
 De zuivre waarheid streefde al vroeg mijn teedre ziel.

D 3

Ach!

Ach! dat uw zorg, uw trouw, mij niet meer lastig viel.
Mijn troost, mijn blijdschap is Gods eeuwige menschen-
liefde,

Die aan 't bebloede kruis mijn' Goëls boezem griefde.
Reeds voert de blijde hoop mijn' geest in 't Vaderland
Der hemel-vriendschap, waar geen haat de rust verbant.

T E C K I N G H A M.

o Jesus! zoudtge een ziel, die stervend u blijft roemen,
Die in uwe armen vliegt, zoudt gij die eeuwige doemen?
Dit duldt uw goedheid niet! Uw zaligheid, Mevrouw!
Wacht ik, offchoon gij dwaalt, van 's Heillands liefde en
trouw.

Heer Gilfort is gerust ook in die hoop gestorven.
♠! Dat die hoop niet feil!

C H A R L O T T E.

Hij heeft reeds 't heil verworven.
Hij wacht zijn dierbre Gaë.

J O H A N N A, *tegen Teckingham.*

Zaagt gij mijn' Echtgenoot?

T E C K I N G H A M.

Hij groette me als zijn' vriend, 'k zag hem, vol moeds,
den dood
Verwachten; in' zijn oog blonk rust, en 't grootst vertrou-
wen,
Verteederd door de drift, om u voor 't laatst te aanschouwen.

J O-

J O H A N N A.

'k Zag dien geliefden; 'k las op 't edel, 't fier gelaat,
 Die liefde, alleen geschikt voor een' volmaakter' staat!
 Die liev'ling, die mij blij naar 't huwlijksöuter leidde,
 Trad naar het moordschavot, terwijl ik snikkend schreide:
 Mijn ziel is nog vervuld met dit ontroerend leed.
 o Ijsfelijk gevoel!

C H A R L O T T E.

Toen ge op mijn' boezem gleedt,
 De blaauwe doodskleur op uw zachte wangen kleefde,
 Was 't reine min, die in elk kwijnend trekje zweefde.

J O H A N N A.

Deze aarde waar voor mij een sombre treurwoestijn,
 Zoo ik nog lang van hem te wreed gescheurd moest zijn.
 Ik roem het moordbesluit, dat ons dra wil verëenen.
 Neen, 't is geen wreedheid meer.

T E C K I N G H A M.

Vergifnis te verleen
 Is groot, is edel; maar uit Staatzucht zulk een' moord....
 Ach! had de Koningin naar uwe stem gehoord,
 o Smeekende Natuur! hoe zal 't berouw haar knaagen;
 Gij sterft, daar Englands Raad u dwong de kroon te draagen.
 Gij stondt die willig af!

J O H A N N A.

'k Eerbiedig 't hoog gezag,

D 4

Al

Al stervend; stierf met mij de tweedragt deezen dag!
 Mogt', door mijn' dood, de rust in 't Vaderland herleeven!
 'k Pleit voor Gods gunst: hij will' Maria's haat vergeeven.
 Haar heil, haar voorspoed bloei'. Mij schonk het rijks-
 gebied,
 Schoon kort mij toevertrouwd, niets dan het wreedst ver-
 driet.

CHARLOTTE.

Mijn dierbre, uw vreugd verwelkte als afgevallen bloezem.

JOHANNA.

Charlotte, ik heb in uw vertrouwelijke boezem,
 Vaak 't zwoegend hart onlast, toen ik, op 't wentlend
 rond,
 Geen troost dan in den arm der teed're vriendschap vond.
 't Verwarde oproerig Rijk deed mij voor onheil duchten.
 Hoe trof mij 't naar gegil, hoe griefde mij de zuchten
 Der droeve burg'ren, voor Mariaas magt verschrikt.
 Dit hart, dat zoo beklemd, door rouw naar vrijheid snikt,
 Heugt nog het tijdstip, dat mijn Gilfort, in mijne armen,
 Met heldenijver zwoer, mij eeuwig te beschermen.
 Toen schitterde in zijn oog, en wraak, en liefde, en moed.

*Men hoort een wagen voorbij 't Venster
 rijden.*

Wat 's dit?

Zij vliegt na 't Venster.

Juffer ELLEN, haar tegenhoudende.

Ach niets Mevrouw!

JO-

JOHANNA, *zich los rukkende, en uit het Venster ziende, daar zij't Lijk van Gilfort ontdekt.*

Kom; pleng nu ook mijn bloedt
o God! mijn Gilforts lijk... Dit moet mijn ziel ontroeren!
Vertoef! gij moet uw Gaë ook meê aan de aarde ontvoeren,
Is dit zijn dierbaar stof?

Tegen Charlotte.

Zaagt gij zijn laatste groet,
Daar straks zoo minzaam? 'k vlieg ontwaakt hem te gemoet,
Wen ik in zaalger oord het eeuwig licht zie glooren.

CHARLOTTE, *haar ombelzende.*

Hoe woedt de gramme wraak!

VIERDE TOONEEL.

De vorigen. HOFLEI.

TECKINGHAM, *tegen Hoflei, die de Kamer intreedt.*

Doe ons het sterven hooren
Van dien grootmoedigen: 'k verlang naar uw verhaal.

JOHANNA.

Ach, Hoflei! zaagt ge, o vriend! het eind' van mijn' Ge-
maal?

D 5

HOF-

HOFLEI.

'k Zag de eedle Christen-deugd, in de uiterste oogenblikken,
Den dood trotseeren; niets — niets kon haar moed ver-
wrikken.

De Godvrucht zegevierde op 't doodlijk moordschavot!
Hij knielde, en bood zijn ziel volvrolijk aan zijn' God.
Hij groette een talrijk volk; 't gevoelig mededoogen
Dwong zijnen haatren zelfs een teedren traan uit de oogen.
Hij drukte mij de hand. — Smart hield mijn tong geboeid.
„Vaarwel! groet nog mijn Gaê, voor wie mijn boezem
gloeit;

„Laat haar, in 't uur des doods, mijn sterven niet bedroeven.
„'k Wacht haar, die Engel zal niet lang op aarde toe-
ven;”

Dit was zijn taal. Hij trad vol fierheids naar het blok,
En boog zig moedig.

TECKINGHAM.

'k Voel den ijsfelijken schok
Der lijdende Natuur, in 's leevens frisfche kragten...

JOHANNA.

Mijn Gilfort! neen, niet lang zultge op mijn bijzijn wach-
ten!

Wij grenzen aan het uur van 't eeuwig huwlijks feest.
Hoe streelt het voorgevoel reeds mijn' verrukten geest.
'k Ben los van de aarde. o God! bescherm mijn lievelingen.
Die 'k stervende achterlaat in ondermaansche kringen,
Mijn' trouwen Vader, ... ach 'k voel, hoe zijn minnend
hart,

Om

Om mij geknaagd wordt, door de folterende smart.
 Maar voor zijn staatzucht pleit de opregtste kinderliefde,
 Hoe treft mij 't lijden, dat mijn' teedre Moeder griefde,
 Zints in de Vierschaar eerst mijn sterfot wierd bestemd!

Tegen Charlotte.

En 't lot van mijn vriendin!

CHARLOTTE.

Hoe is mijn hart beklemd!
 Mijn dierbre!'k voel uw dood, met elken polslag, naadren,
 Ik volg u naar 't schavot. Stolde ook mijn bloed in de
 aadren,
 Bij 't laatste omhelzen!

LUCIA.

'k Hoor de stem der Hertogin:

TECKINGHAM.

Uw Moeder! Hemel!

CHARLOTTE.

Dit 's te veel, mijn Hartvriendin!

VIJF.

VIJFDE TOONEEL.

De voorigen. DE HERTOGIN VAN
SUFFOLK.

DE HERTOGIN.

Ik moet mijn kind voor 't laatst aan deeze boezem drukken,
Of durfde wreedheid haar reeds uit dit leeven rukken?

JOHANNA, *haar te gemoet vliegende.*

'k Omhels mijn Moeder nog! Dit heil is niet gering.

DE HERTOGIN.

Helaas, hoe smeekte gij, mijn dierbare Liefeling!
Om, zo het moog'lijk ware, uw krooning te beletten,
Daar ze in uw denkbeeld streed met Eng'lands Regt en
Wetten;

Toen had de gloriezucht dit moederhart ontaart.

Noem mij geen Moeder; 'k ben dien teedren naam niet
waard.

'k Deed mijn onschuldig kind een heilloos offer strekken.
o Wreedheid!

HOFLEI, *tegen Teckingham.*

'k Zie in haar verwarde wezenstrekken,
De wreedste foltring, die haar hijgend hart verslindt.

DE

DE HERTOGIN, *in de uiterste
droefheid.*

o Knaagend zelfverwijt! ik heb mijn dierbaar Kind
Vermoord; elk mensch ontzegt mij troostend mededoogen!

JOHANNA, *haar weder omhelzende.*

Ach! laat mijn hand voor 't laatst uw heete traanen droogen;
Verwijt u zelve niets; uw tederminnend hart
Bedoelde mijn geluk: mijn Moeder! ach uw smart
Bewolkt de vreugd, die in mijn' schreijende oogen schittert.
'k Verwisfel slegts deeze aard', waar leed al 't heil verbittert,
Voor 't eeuwig juichende oord. Is u mijn zaligheid
Niet dierbaar?

DE HERTOGIN.

'k Heb vergeefs uw aaklig lot beschreid;
Zints in dit somber slot uw lieve jeugd moest kwijnen,
Zag ik, met elken dag, mijn slaauwe hoop verdwijnen.
Uw Vader wacht zijn straf! o God! — waar vind ik troost?
Ginsch dreigt de dood mijn' Gaê, hier sterft mijn dierbaar
Kroost.

TECKINGHAM.

o! Wilde Gods genaê haar droeve ziel ontvonken!

HOFLEI, *tegen de Hertogin.*

't Wordt juist ons kortziend oog op aarde nog niet ge-
schonken,
Het heilrijk eind' te zien van 't eeuwig wijs bestuur,
Dat

Dat niets dan 's menschen nut bewerkt.

JOHANNA.

Geen vlugtig uur
Zal 't sterflijk leeven meer in deeze boezem wonen!
Dan dank ik juichende op weërgalmende englentoonen,
Den Heilbestaander van ons best, ons zaligst lot.
Neen, wees niet moed'loos — neen!

DE HERTOGIN.

Geef mij geduld, mijn God!
Versterk mijn zwakke kragt' in 't al te grievend lijden!

JOHANNA, *terwijl Charlotte haar
in de armen valt, tegen de
Hertogin.*

Charlotte zal aan u haar teêrste liefde wijden:
In haare omhelzing wordt uw wreedste finart verzoet.

Tegen Charlotte.

Gij mint haar?

CHARLOTTE.

Heeft zij mij niet vriend'lijk opgevoed?
Toen ik in 't vreemd gewest was zonder vriend en hoeder,
Vond ik, een jonge wees, in haar een teedre Moeder.

JOHANNA, *tegen de Hertogin.*

Zij zal u troosten!

D E H E R T O G I N .

'k Heb die dankbre, als mijn kind,
De lieve speelnoot van Johanna, teêr bemind:
Zij is mij dierbaar; maar 'k zal steeds uw dood betreuren.

Z E S D E T O O N E E L .

De voorigen. De jonge PENBROEK en GAGE.

TECKINGHAM, *tegen Gage, die zachtjes
de deur opent.*

Helaas!

PENBROEK, *tegen Gage.*

Ach! kunt gij ze uit haar Moeders armen scheuren?
o Hemel! welk gezigt!

GAGE.

Versterk me, o groote God!
Mijn pligt noopt mij; de wacht toeft voor de poort van 't
flot.

JOHANNA *Gage ziende, en zich uit
de armen der Hertogin
rukkende.*

Heer Gage, 'k ben bereid.

Zij ziet Penbroek, en ombelst hem.

Mijn Broeder!

PEN-

PENBROEK.

Dierbre Zuster!

JOHANNA, *op de Hertogin wijzende.*

Beloof aan haar uw liefde; ik sterf dan veel geruster,
Denk, dat een veege u thans om haar bescherming vleit.

PENBROEK.

'k Heb haar zoo lang ik leev' mijn liefde toegeleid.
De Moeder van mijn gaê zou die mijn' bijstand derven?

GAGE, *naar Johanna toetreedende.*

Mevrouw, ik moet!

DE HERTOGIN.

Sleep mij ter strafplaats; ik moet sterven!

In eene soort van raazernij.

Nooit heeft de Koningin Johanna's dood bedoeld.

CHARLOTE, *overstelpst van droefheid, op een stoel vallende.*

Mijn Zielvriendin! dit hart— dat hevig klopt en woelt,
Bezwijkt—ja, 't breekt, o God! 't wordt alles aklig duister!

*Naa eenig stilzwygen gaat zij voort, terwijl
ze op Johanna's boezem rust.*

Waar ben ik? reeds in 't graf?... welk somber dof gefluister?
Zij sterf op 't moordschavot... 'k sterf ook — 'k ombels
haar wêér!

TREURSPEL.

15

JOHANNA, *in vervoering.*

Charlotte! ZieLvriendin —!

Lucia en Juffr. Ellen vliegen beide ter hulp.

Juffr. ELLEN.

o God! zij leeft niet meer!

JOHANNA.

Zij geeft den jongsten snik — ik voel mijn' moed bezwijken!

Ach! geeft uw Vriendschap mij dees folterende blijken?

o Zagt — gevoelig hart!

PENBROEK, *Charlottes hand vattende.*

Haar sfaauwe levenskragt

Bezwijkt; men biê haar hulp,

JOHANNA, *al snikkend.*

Neen, de ijslijk koude nacht

Des doods bedekt haar jeugd. — Ik kusch uw koude wangen!

'k Sluit uw gebroken oog, — hoe zal uw ziel verlangen

Naar mij, welaan ik volg! —

Hoflei geleidt haar naar eene andere zij van de Kamer, terwijl Charlotte door Penbroek, Juffr. Ellen en Lucia weggebragt wordt.

E

T E G

TECKINGHAM.

Ziet ge eeuwig Menschen - vriend !
o Heiland! aldit leed? Heeft dit de deugd verdiend?

HOFLEI, tegen *Johanna*.

Troost u: zij lijdt niet meer, hoe grieft me uw hikkend
schreijen!

Haast groet ze u welkom in de zaalige engelenreijen.

TECKINGHAM.

Helaas! bezwijkt uw hoop?

JOHANNA.

Neen, in de selfte smart,
Is Goël de eeuwge vreugd van mijn gevoelig hart;
Dat mijn Charlotte zagt den stillen doodslaap sluimer';
Zij voelt geen' bangen angst: dit maakt mijn' boezem
ruimer.

Nu plengt haar vriendlijk ooggeen traanen om mijn dood.

*Tegen de Hertogin, die uit eene zoort van
bedwelming opstaat en Johanna aan
haar hart drukt.*

Mijn Moeder!

GAGE, tegen *Johanna*.

Ach! 't wordt tijd.

DE HERTOGIN.

o God! die uitkomst boodt

Aan

Aan mijn Charlotte, die door heilge Vriendschap gloeide,
Dat ook uw gunst mijn ziel van 't zwoegend lijf ont-
boeide.

JOHANNA.

Leef, dierbre Moeder!

DE HERTOGIN.

Ach! is dit nu de eer, de roem;
Mij van uw Kroon beloofd? o schoon ontlooken bloem!
Hadtge in uw vroegste jeugd, o wellust van mijn leeven!
Hadtge in uw wiegje reeds den jongsten snik gegeven.
Waartge aan deez' boezem in de moeder-melk versmoord',
Ik had mijn stervend kind beschreid maar niet vermoord!
Ach! kan eene eedle ziel, gemaald in zagte trekken,
Kan jeugd of onschuld dan geen medelijden wekken?

*Penbroek, Juffer Ellen en Lucia ver-
schijnen weder op het Tooneel.*

*Johanna, Lucia ziende, schijnt met hare oogen
naar Charlotte te vragen.*

LUCIA, stamelende.

Zij — slaapt —

JOHANNA.

o Ja! zij viel hier aan mijn hart in rust!
'k Heb van haar beeke wang den laatsten traan gekuscht!

DE HERTOGIN *Johanna kuschende.*

Mijn Liefving!

JOHANNA.

Wees getroost, haast ziet ge uw leed verzagten.

DE HERTOGIN.

Ja, door uw' Vader ook rampzalig te zien slagten!

TECKINGHAM, *tegen de Hertogin.*

Schik u naar 's Hemels wil!

GAGE, *tegen Johanna.*

Ik bid u, kom, Mevrouw!

JOHANNA, *tegen Lucia, die haar
snikkend omhelst.*

Vaarwel, mijn Lucia! Gods liefde loone uw trouw.

DE HERTOGIN, *terwijl zij Jo-
hanna in haare
armen sluit.*De dood grimt u wel aan, maar 'k durf zijn woede tergen!
Hier, aan mijn' boezem, kuntge u voor zijn schicht
verbergen!

Hier zijtge in veiligheid! —

(Penbroek rukt haar los.)

Ach! wie ontrukkt haar mij!

JOHANNA, *tegen Penbroek.*

Ze is aan uw zorg vertrouwd.

Te-

TREURSPEL.

*Tegen Lucia, die de bijna zinnelooze
Hertogin ondersteunt.*

o! Sta mijn Moeder bij! —

TECKINGHAM,

Haar lot blijft in de hand van 't eeuwige Alvermogen.
Houd moed. Hij ziet haar leed met Godlijk mededoogen.

JOHANNA,

*Tegen Penbroek, terwijl zij hem een Grieksch
Testament, met een' Brief voor haar
Zuster, en eenen voor Harding
aanbiedt.*

Omhels voor mij uw Gaê. 'k Bied' haar dit heilig pand,
Mijn' jongsten wellust; zeg, dat haar mijn zwakke hand
De laatste liefdegroet blijmoedig heeft geschreeven.
'k Zocht ook in Hardings ziel den moed te doen herleeven;
Hij lees dit blad, en sla weêr 't veilig heilspoor in.

tegen Gage,

Welân, Mijn Heer!

*Zij slaat het oog op hare Moeder, treedt
naar haar toe, en kuscht haar.*

Verhoorme, o God vol menschenmin! —
'k Smeek om haar heil, zoo lang mijn borst kan adem
haalen! —

JOHANNA GRAY,

DE HERTOGIN.

Nooit zal dan meer het licht haar vriendlijk oog be-
straalen! —

Ik druk mijn kind voor 't laatst aan 't breekend moe-
derhart!

Geef mij den jongsten kusch —

JOHANNA, *zig losrukkende.*

Mijn Goël, zie haar smart —!

DE HERTOGIN.

Verlaat gij mij! 'k Bezwijk —

TECKINGHAM.

Gods oog blijft haar bewaaken.

PENBROEK, *tegen Johanna.*

De rust blinkt in uw oog.

JOHANNA.

'k Voel reeds mijn banden slaaken!
Heel de aarde ontzinkt mijn' voet!

TECKINGHAM.

Nu nadert de Eeuwigheid!

JO-

JOHANNA.

Hoe vreedzaam wenkt ge, o dood! kom, 't offer is bereid.

Johanna treedt, door Juffer Ellen ondersteund, van Gage, Teckingham en Hoflei vergezeld, uit de kamer, terwijl Penbroek en Lucia de half bezwijmde Hertogin naar het Rust-kabinetje geleiden.

 V I J F D E B E D R I J F .

In dezelfde Kamer als het vorig Bedrijf.

E E R S T E T O O N E E L .

De jonge PENBROEK, alleen.

Mijn Gade! Hoeveel smart moest uwe zuster lijden?
 'k Zag haar door foltrend leed in 't uur des doods bestrijden.
 Hoe droevig weende die bewoogen sterveling,
 Schoon zij met Englen-moed het doodsbevel ontving!
 Charlotte, toenge uit d'angst naar zaalger oorden snelde,
 Toen uw Vriendin u aan haar beevend hart nog knelde,
 Toen in uw stervend oog een vriendelijke lach,
 Door heete traanen blonk, toen waande ik ook deez' dag
 Den jongsten van mijn ramp en jammerzalig leeven.
 O Fijn, o sterk gevoel! nog deedt mij 't denkbeeld beeven:
 Deze aard was in mijn oog een pijnbank van de deugd;
 Waar haat en wraakzucht woên, op onschuld, liefde en
 vreugd.

T W E E .

T W E E D E T O O N E E L .

P E N B R O E K , en *de jonge* P E N B R O E K .P E N B R O E K *met aandoening de Ka-
mer intreedende.*

Dit is de plaats dan waar de onnozelheid voor deezē
Haar lot verbeidde. 'k Zag, hoe op 't onschuldig wee-
zen,
De vriendlijke onschuld blonk, toen zij 't schavot beklom.

De jonge P E N B R O E K .

Zaagt gij haar dood?

P E N B R O E K .

Neen; 'k vlugtte, al beevende, uit den drom
Van 't zaamgeschaarde Volk; 'k voel mijn geweeten knaager:
'k Had haar de Kroon, die 'k haar ontnam, ook opgedraagen.
Hoe grootsch, hoe wijs, hoe zagt begon het rijksbestuur
Der jonge Schoone, die gevormd schein door Natuur
Tot Koningin: maar hoe blijmoedig, hoe verheeven,
Zag ik haar ijllings Kroon en Scepter wedergeeven!
Toen lachte op 't lief gelaat een achtbre nedrigheid.
Neen, sprak zij, 't hoog gezag heeft nooit mijn ziel geveid.
Nu zal de stille rust weer in mijn boezem wonen.
Ik, laage ziel! ik hielp haar deugd lafhartig hoonen!
'k Erkende, uit zelfbelang en vrees, Maria's magt:

Maar 'k heb in 't openbaar haar strenge wraak veracht.
Ach! hadd' Johanna nog mijn snood gedrag vergeeven!

De jonge PENBROEK.

Geen haat woonde in heur hart.

PENBROEK, *terwijl hij de Kamer op
en neêrwandelt.*

Hier moest haar schuldloos leeven
Wegkwijnen! Grootte God! hoe treft mij dit gezigt!
Mijn Zoon! wijk nimmer uit het spoor van eer en pligt.

De jonge PENBROEK.

Geen zelfbelang zal ooit mijn vrij geweeten smooren.
Mijn Vader, kan de schijn van 't Hof u nog bekooren.

PENBROEK.

Bezield met laage vrees, verblind door eigenbaat...
Maar 't kwaagend naberouw volgt telkens elke daad.

*Zijn houding geeft beschroomdheid en
onrust te kennen.*

Thans noopt voorzigtigheid mij deeze plaats te mijden,
Ligt ben ik reeds verdagt; ik ga.

DER.

D E R D E T O O N E E L.

De jonge PENBROEK, *alleen.*

Beklaaglijk strijden

Met pligt en drift, wen't licht der reden niet meer gloeit,
 En haatlijke eigenbaat den vrijen Godsdienst boeit!
 Neen, schoon ik op deeze aard' geen voorspoed mogt
 verwachten,
 'k Blijf hooffsche huichlaarij en helsche list verachten.
 Dat mij de Koningin een snooden muiter noem',
 Ja, dat Zardiner me als een' trotschen ketter doem',
 'k Betreur Johanna's dood; en haar bedroefde Moeder
 Vind in haar dochters vriend een toevlugt en behoeder.

V I E R D E T O O N E E L.

De jonge PENBROEK en TECKINGHAM.

TECKINGHAM.

Wat is mijn ziel ontroerd! De jeugdige Engelin
 Vloog, van het moordschavot, het hof der Englen in!
 Neen, schoon zij Romes leer niet wilde of kongelooven,
 Gods liefde zal haar nooit van 't eeuwig heil berooven.
 Hoe dankbaar was haar hart; hoe treft mij de afscheids
 groet!

De

De jonge PENBROEK.

Zij fierf dan?

TECKINGHAM.

Ja, helaas! ik heb haar gudzend bloed,
Mijn Vriend! gelijk een stroom, langs 't wreed schavot
zien vloeijen.

VIJFDE TOONEEL.

De voorigen. LUCIA EN DE HERTOGIN.

DE HERTOGIN, *door droefheid bedwelmtd
met drift uit het Kabinetje ko-
mende, en door Lucia gevolgd
wordende, tegen Teckingham.*

Ik hoorde nu stem; de hoop doet weêr mijn' boezem
gloeijen:
Zij leeft nog, 'k moet haar zien. o Ja! Maria's wraak
Was met mijn' angst voldaan: geen sterfling vindt vermaak,
Hoe wreed hij zij, in 't leed van zijn' natuurgenooten.
Waar is mijn' kind? ge ontroert..... Kan dit uw smart
vergrooten?
'k Moet haar omhelzen! spreek — waar is mijn Dochter? —

De jonge PENBROEK.

Ach!...

Mijn ziel gevoelt te veel — verschrikkelijke dag! —

TEC-

T E C K I N G H A M.

o Hemel! 't folterend leed bedwelmd haar denkvermoozen.

DE HERTOGIN, *schreiende.*

Bedwelmen?... Ja.... een floers bedekt mijn schreiende
oogen. —

Ik zie 't schavot! mijn Kind waart stervende om mij heen! ...

LUCIA.

Rust op mijn' boezem!

Z E S D E T O O N E E L.

De voorigen. GAGE en *Juffer* ELLEN.

Juffer ELLEN, *die al snikkende inkomt.*

Acht! haar strijd is afgestreent!

o God! zij leeft niet meer. 'k Herdenk die oogenblikken,
Zoo lang ik adem!

GAGE.

Niets—niets kon haar ziel doen schrikken;
Zij was reeds zalig bij het naadren van den dood.

DE HERTOGIN, *met drift.*

Ze is dood? waar is haar lijk?

GA-

GAGE.

't Wordt aan den stillen schoot
Der aarde toevertrouwd.

TECKINGHAM, *tegen de Hertogin.*

Haar geest zal zegepraalen,
Verheven boven 't leed.

DE HERTOGIN.

Uw gloënde bliksemstraalen,
o God! verteeren 't hart der wreedden, die ontaart
De lieve onnoozeheid dus moorden!...

TECKINGHAM.

Wees bedaard,
Mevrouw! dat woeste wraak uw ziel thans niet verneder'.

De jonge PENBROEK.

Denk aan uw dierb're Telg: haar ziel, zoo zagt, zoo
teder,
Heeft voor haar moorderes zo vaak bij God gepleit.

GAGE.

Troost u; de zaal'ge leeft in 't rijk der eeuwigheid;
Daar zult gij haar volmaakt eens met haar Gade ontmoeten.

De

De jonge P E N B R O E K.

Thans zal haar zielvriendin die lieve Heemling groeten.
Waar zij met Gilfort blijde op Seraphswieken zweeft.

D E H E R T O G I N.

Ja, 'k voel een' stillen troost! o God! mijn Dochter leeft.
Zij mint mij nog; zij smeekt den hoogen Albehoeder
Om zijn genade en zorg voor haar bedrukte Moeder.

Juffer E L L E N *tegen de Hertogin.*

In 't jongste tijdstip bleef voor u haar hart nog slaan:
Mijn Moeder! zuchteze, en een vriendelijke traan
Blonk in haar oog: ik zag, hoe 't volk meedoogend schreide,
Toen ik haar, aan de hand, gelijk een offer, leidde
Naar 't akelige blok; „Vaarwel nu, treurige aard’”,
Zoo sprak ze en boog zig neêr.

D E H E R T O G I N.

Die liev'ling, mij zoo waard,
Moest door een wreede bij haar jeugdig leven derven!]

T E C K I N G H A M.

De Godsdienst biedt u troost.

JOHANNA GRAY,

DE HERTOGIN.

Mij troost het naadrend sterven.

De jonge PENBROEK.

Vertrouw u aan mijn zorg: is 't hijgen naar den dood
 Wel 't kenmerk van geduld? Denk aan mijne Echtgenoot.
 Gij zijt nog Moeder: kan eentweetal dierb're kind'ren
 De smart om 't misfen van één zaal'ge niet vermind'ren?
 Kom, vlieg in d'armen van uw telg, mijn jonge gaê.

DE HERTOGIN,

Neen, 'k ben niet los van de aard, neen Penbroek! 'k
 volge u, Ja!
 Ik zal mijn traanen op Cathrina's boezem plengen;
 Ik zal mijn klagten met haar treurig fchreijen mengen.
 Kom, voer me uit dit verblijf.

Tegen Lucia en Juffer Ellen.

Verzelt gij mij?

LUCIA.

De smart
 Verteert, zoo ge ons verlaat, ons afgefolterd hart.

DE

DE HERTOGIN *tegen Gage.*

Mijn Vriend, ontvang mijn dank: God wil de zorg be-
loonen,

Die ge aan mijn stervend kind tot haaren dood bleeft toonen.

Uw vriendschap worde ook aan mijn' Suffolk niet ontzeid;

Ach! zijn rampvolle staat vergt uw menschlievendheid.

De angst voor zijn naad'rend lot verteert mijn laatste
krachten.

GAGE.

Ik ben zijn vriend.

*De jonge PENBROEK, haar bij de
hand neemende.*

Gaan wij.

TECKINGHAM *tegen de Hertogin.*

Blijf op Gods bijstand wachten.

Hij kent uw knellend leed.

DE HERTOGIN.

Dank zij uw liefde en trouw

Voor mijne telg.

F

TEC-

TECKINGHAM.

Vaar well!

GAGE.

Haast daage uw heil, Mevrouw!

Einde van het Vijfde en Laatste Bedrijf.

D O L 3

DOLSEY EN AMELIA,

T R E U R S P E L.

D O O R

ADRIANA VAN OVERSTRATEN,

De Geschiedenis van Dolfey en Amelia is geen Verdichtzel. Geheel Engeland waagt nog van hun rampzalig lot. Dit geval is gebeurd, toen het geschil met de Wapens door Engeland en Noord-Amerika beslist moest worden. Ik heb deeze Geschiedenis grootdeels gevolgd naar het Fransch van den Heer d'Arnaud. Geen beter woorden kon ik vinden, dan van dien kundigen Letterheld, tot mijn Voorberigt. „Waarschijnlijk is zij (naamelijk Amelia) door andere Natien niet minder beklaagd geworden, dan door haare Medevaderlanders; gevoelige harten kennen geen Volks-vooroordeelen, geene verdeeldheden, geene verbittering, die niet minder onbeschaafd dan onrechtvaardig is. Op zoodanige gemoederen heeft de Staatskunde en de Oorlog geen invloed: Zij wierden door de Menschlievendheid, die bron van alle zedelijke deugden, met elkanderen vereenigd, door banden, die niets gemeen hebben met de bijzondere belangen van tijden of plaatzen; Zij weten, dat zij allen denzelfden oorsprong hebben, en dat zij alle Leden van een algemeen huisgezin zijn; dus houd' ik mij verzekerd, dat zij in het lot van Amelia en Dolfey van harten deel zullen neemen. Hun dood is voorgevallen in de maand Junij van het Jaar 1779.”

Ik geloof niet, dat ik versooning behoeft te vragen voor de Vrijheden, die ik gebruikt heb, om die Geschiedenis de gedaante van een Tooneelsluk te geeven.

P E R S O O N A A D J E N .

DOLSEY,

AMELIA;

Lord BROMTON.

Mevrouw BROMTON.

SARA, *Voedstervrouw van Amelia.*

MOZEMA, *een Oud Amerikaan.*

ZAMI, *een Jong Amerikaan, een Vriend van
Dolfey.*

Eenige Bedienden.

*Het Eerste Bedrijf speelt in een Vertrek van
het Huis van Dolfey; Het Tweede, op eene
heuvelachtige vlakte, en in het verschiet
het Huis van Dolfey; Het Derde, in
het zelfde Vertrek als het Eerste; Het
Vierde Bedrijf in een breede Laan,
niet ver van het Huis van Dolfey;
Het Vijfde gelijk het Eerste.*

DOLSEY EN AMELIA,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

DOLSEY EN AMELIA.

DOLSEY, *geheel door droefheid
neêrgeflagen.*

Verschriklijk denkbeeld! 'k voel mijn teedre ziel doorbooren.

Voor altijd is mijn hoop, mijn blijdschap dan verlooren..
Mijn bloed, dat ik getroost voor 't vaderland vergoot,
Werd nu het doodlijkst gift, voor u, mijn Echtgenoot!
Rampzalig oogenblik! toen mijne ondoofbre liefde,
Amelia! het eerst uw jonge boezem griefde.
Rampzalig oorlogsvuur! gevloekt Amerikal
Waar vind ik heil of troost?

AMELIA.

Bij uwe Amelia.

'k Voel ook de banden, die me om u aan 't leeven kluistren,
Mijn Dolsey! laat geen drift uwe eedle ziel onthuisren.
Hij, die ons heil bedoelt, heeft ons dit lot bereid,

Is niet ons hart vereend voor de eindlooze eeuwigheid?
 Mijn allerlaatste snik zal uwe min nog roemen:
 Was 't niet uw hoogste wensch, mij eens uw gaê te noemen?
 Nu zijn wij zaamvereend, gij kreeg mijn hart tot pand.
 'k Noem eeuwig mij uw gade.

DOLSEY, *haar omhelzende.*

Ontvloodt g'uw Vaderland,
 Om in mijne armen hier uw sterfuur te zien naadren.
 De pijnlijkste dood kruipt door uw kronklende aadren.
 Wat is mijn krijgsroem? — 'k Haat, van u beroofd, deeze
 aard.
 Gij hebt mijn leeven tot den wreedsten ramp gespaard.
 Ach! had mijn hand den schigt der woeste Amerikanen
 Diep in dit hart gedrukt.

AMELIA.

Mijn Dolfey! dat mijn traanen
 Getu'gen, hoe uw smart mijn teedre ziel ontroert.

DOLSEY.

Jaa, had de vijand mij in slaavernij gevoerd,
 Of had der wilden wraak mij woedend dood gemarteld;
 Hun wreedheid zinloos in mijn gudzend bloed gedarteld.
 'k Had u mijn laatsten zucht in d'angst des doods gewijd,
 Waarom heeft mijn behoud uw minnend hart verblijd?
 'k Moet u, door vreugd vervoerd, in knellende armen
 drukken,
 Om u, door snart verteerd, mijn oogte zien ontrukken.
 Welk denkbeeld, neen! 'k ontvlucht de pijnbank van mijn
 hart.

TWEE.

T W E E D E T O O N E E L:

A M E L I A *alleen.*

Mijn Dolfey! .. goede God! verzagt zijn boezem smart.
Hoe zal, in 't uur des doods, zijn rouw mijn' ziel ver-
scheuren

Ik weet; hij zal zijn Gaê tot aan het graf betreuren.

Dit is dan al de vreugd gespeld uit zijn behoud.

Ik had mijn blij geluk, mijn heil, op hem gebouwd.

Ik dacht hem, door mijn' trouw, aan doodsgevaar te ont-
rukken.

Ik zag, vol dankb're vreugd, mijn poogingen gelukken.

Mijne onbedagte jeugd heeft storm en vloed getart,

Ik scheurde mij, vol moeds, van 't minnend ouderbart.

Hoe zal het wreedst verdriet hun kwijnend leeven knaagen.

Ja 't misfen van hun telg verpest hun leevensdagen.

Mijne Ouders! 'k heb uw liefde, uw zorg met smert beloond.

Uw' tederheid, aan mijn onnoozele jeugd betoond,

Zal u, om 't afzijn van uw eenig kind, doen zuchten.

Thans voel ik al uw leed, ik durfde uw liefde ontvluchten.

Verbeelding maalt mij nog dien akeligen stond,

Toen, in het diepst des nachts, op mijn' geboorte grond,

De laatste traanen bij het kwijnend maanlicht vloeiden.

o Lieve beemden, waar mijn lentejaaren bloeiden,

Gij hebt den stillen klagt van 't angstig hart gehoord!

Ach! was mijn leeven in zijn uchtendstond gesmoord;

Mijn Moeder, had ge uw kind den adem zien ontglippen,

Nog met uw boezemmelk, op schuldellooze lippen.

Dan was mijn vroege dood door 't minnend hart beschreid,
 Ja zelfs mijn droeve dood hadt u ligt troost bereid:
 Mijn dierbaare Ouders! 'k had nooit uw beminlijk leeven
 Verbitterd door verdriet. Ach! was mijn schuld vergeeven,
 't Is waar, ik zag' door u mijn besten vriend veracht.
 Dan 'k had, door mijn gebeden, welligt dien haat verzagt.
 De Algoedheid waakt voor 't heil der teederste gelieven,
 Wier deugd zijn gunst verwacht. Moest ik uw boezems
 grieven,

Beminlijke Ouders! 'k Voel al de angsten, die gij lijdt;
 Was niet uw trouwste zorg aan mijn belang gewijd.
 Gij waande alleen op 't heil van uwe relig te doelen,
 Of kon uw strenge wraak de zucht voor mij verkoelen?
 Haat ge uwe Amelia, dan voelt gij thans geen smart,
 Maar die gedachte móórd mijn angstig kloppend hart,
 Ik ken uw liefde, neen! gij kunt uw kind niet haaten:
 Natuur pleit voor mijn regt. Drift deed me uw huis ver-
 laaten;

Een min, op Dolfey's deugd en eedle trouw gevest,
 Geleidde mij, vol moed, na 't akelig gewest,
 Wen 't vaderlandsche bloed op vreemden grond moest
 vloeijen.

Die zelfde min doet nog mijn veegen boezem gloeijen,
 Die liefde schouk mij kragt: mijn weereloozen staat
 Verborg ik moedig, in een mannelijk gewaad,
 Geen ongemeeten plas kon mij verschrikking baaren,
 'k Tarte, als een jeugdig Held, de dreigende gavaaren.
 De liefde stondt mij bij, en sloog mijn' gangen gaé.

D E R D E T O O N E E L.

A M E L I A C H S A R A.

S A R A.

Is hier mijn voedsterling; mijn lieve Amelia?

A M E L I A, *geheel vertukking.*

Welk Engel voert u hier?

(Zij ombelzen elkander.)

S A R A.

Mag ik u wedervinden?

Uw liefde kan alleen mij aan deeze aarde binden.

A M E L I A.

Ach leeft mijn moeder nog, of is zij mij ontruikt.

Is vader niet door smart in 't zwijgend graf gedrukt?

Dit denkbeeld moordt mijn ziel: ik kan niet langer leven.

Ach! was toch, voor hun dood, mijn schuld aan mij vergeeven.

S A R A.

Die braaven leven nog, maar treuren dag en nacht,

Geen blij bericht is nog van u aan hun gebragt.

't Was vruchteloos uw vlucht, mijn dierb're! na te speuren,
Maar

Maar niets zal mij voortaan van uwe zijde scheuren.
Ik voel, hoe blijdschap zich in deeze borst verspreid,
Ja door een zachte hoop, word' ik gestreeld, geleid,
Dat gij uw Ouders eens omhelzen zult en spreken.

A M E L I A .

Is Dolfey u ontmoet? Hij is mijn oog ontweeken,
In een vervoering, die mij niets dan onheil spelt.
o Sara! 'k voel mijna ziel door grievend' angst bekneld.
Gij schrikt.

S A R A .

Helaas! Mevrouw! mij dacht, 'k kon in de
trekken
Van uwen Echtgenoot, de wreedste smart ontdekken.
'k Heb hem zoo even in een breede laan ontmoet.
Ach! meld mij, 'k smeek u, wat zijn hoop bezwijken doet.
Ik zie de welvaartsblos op beider wangen kwijnen.
Uw Dolfey's blijdschap, door een stillen rouw, verdwijnen,
Ja 'k zag hem hoochloos in de treurige eenzaamheid.

A M E L I A .

'k Heb tot het ijslijkst lot mijn weêrhelft voorbereid.
Hij voedt geen hoop meêr, 'k zal op aard niet lang meêr
lijden.

S A R A .

Geneeskunst zal haar hulp aan uw behoudnis wijden.
Mijn dierbre Voedsterling! ach, waarom zweeft de dood.

Ge-

Gestaadig voor uw oog? Dit grieft uw Echtgenoot.
Waarom verdwijnt uw moed?

A M E L I A.

Vlei u niet met mijn leeven.
'k Voel 't doodelijkst vergif door hart en adren zweeven.

S A R A.

Vergif! o Hemel! heeft de wanhoop u vervoerd.
Waar vind ik hulp?

A M E L I A.

Bedaar: gij schijnt door drift ontroerd.
Geen wanhoop deedt mij 't eind van 't pijnlijk leeven zoeken.

Zou ik een leeven, dat voor Dolfey blaakt, vervloeken.
Neen! hoor mijn noodlot, eer de dood mijn leeven bluscht.
Hoor na mijn trouw verhaal, dat op de waarheid rust.
Gij weet, hoe 't droevigst leed mijn bangen boezem kwelde,
Zoo men van Linston sprak, of van zijn rijkdom meldde.
Hoe lang ik 't diep geheim verborg voor 't scherpsienst oog.
Gij hoorde elk zuchtje dat mijn bijgend hart ontvloog.
Toen minde ik Dolfey reeds, eer ik nog liefde kende.
Gij zaagt, hoe vaak ik 't oog na mijnen Dolfey wendde,
Want Dolfey was mijn vriend, reeds van mijn prilste jeugd.
Zijn aart was minzaam, zagt; hij droeg de bloes der deugd
Op 't manlijk schoon gelaat; men kon in fiere trekken,
De teêrste menschenmin en heldenmoed ontdekken.
Hoe werd ik door zijn min, zijn eerb're min, gestreeld
Dan 't wankelbaar geluk had hem te schaars bedeed,

Om

Om mij uit 's Vaders hand eens als zijn bruid te ontvangen,
 Toen, toen ontdekte gij mijn eerbaar minverlangen.
 Gij zaagt, hoe ik aan 't hart van Dolfey was gehegt.
 Helaas! toen werd ons huis dien jongling zelfs ontzegd.
 Waarin elk vrolijk zich naar zijne wenken schikte.
 Gij weet nog, hoe mijn hart op dat bevel verschrikte.
 Wat heeft mijn teedre ziel, toen om mijn vriend geklaagd.
 Hoe wierd, door 't wreed verdriet, mijn lieve jeugd geknaagd.

De naam van Liafson deed mijn teedren boezem beeven.
 Zins men aan hem mijn woord gedwongen had gegeven,
 Hadt snart en grievende angst mijn dagen reeds verpest.
 Mijn min voor Dolfey was onwrikbaar vast gevest.
 't Gerucht, dat Dolfey uit deeze oorden moest vertrekken,
 Deed mij de kragt der liefde op 't allersterkst ontdekken.
 De naare wanhoop zweefde in mijn verduisterd oog,
 Daar 't snikkend schreien u tot deerenis bewoog.
 Gij waart getuigen van mijn bittere jammerklagen.
 'k Lag vaak voor u geknield. Gij kost mijn rouw ver-
 zagten.

Toen riep ik gillend uit: Het woest Amerika,
 Zal Dolfey's Graf zijn, daar de droeve Amelia,
 Uit zijnen arm gescheurd, de sleepende oogenblikken,
 Zal slijten in geween, tot 's leevens jongste snikken.
 Maar kon ik hem voor 't laatst voor zijn vertrek nog zien.
 Kon enig stervling mij dien zagten troost nog biên.
 Ach Hemel! laat mij toch die jongste beê verwerven.
 Ik moet mijn Dolfey zien, omhelzen voor mijn sterven.
 Ach gij voldeedt mijn wensch, steeds tot mijn hulp gereed.
 Vergeef mij, dat ik u herhaal het geen gij weet. . .
 'k Dank u, dat door uw hulp mijn hartsvriend is verscheenen

In mijn vertrek, toen al mijn uitzigt was verdweenen.
 'k Lag voor uw oog verbleekt, op Dolfey's zwoegend hart:
 Die trouwe minnaar leedt de feldfte boezemsmart.
 De tijd was kort, endwong hem uit 't vertrek te vluchten.
 De naam van Dolfey zweefde op de afgebroken zuchten.
 Gij weet, mijn Sara! wat mijn boezem heeft geleên,
 Toen zijn gewimpeld fchip uit mijn gezicht verdween.
 Toen viel ik in uw' arm en fcheen den geest te geeven.
 't Herdenken aan dien stond doet mij van fchrik nog beeven.
 Gij zaagt de traanen in mijn halfverduisterd oog,
 Dat 't heil van mijnen vriend afmeekte van om hoog.
 Maar Dolfey's afzijn kon mijn' liefde niet verkoelen,
 Hoe voelde ik 't hevigst vuur in mijne boezem woelen.
 Nog naauw was Dolfey aan mijn ftarend oog ontvlucht,
 Of 't vreemd besluit gaf mijn beklemde boezem lucht.
 Toen snelde ik om uw' hals; 'k zag traanen in uwe oogen,
 En won bij uwe liefde uw gunftrijk mededoogen.
 Jaa gij boodt bijftand aan uw droeve Amelia,
 Daar 'k na mijn Dolfey vloodt: Helaas! Amerika!
 Waar ik mijn leeven zocht, heb ik mijn dood gevonden,
 Gij hebt mijn heil gebaard, en mijn geluk verflonden.
 'k Werd door geen zagte hoop, die vleierend ftreelt, be-
 ftraald.
 'k Heb in dit woest gewest door bosch en veld gedwaald.
 't Verlangen kon alleen de moeilijkeên verligten.
 'k Ontving van Dolfey slechts de onzekerfte berigten.
 'k Trof in een volkrijk dorp in 't eind zijn wooning aan,
 Verrukt door vreugd, vond ik een jong Amerikaan,
 Die ik den uittogt van mijn Dolfey hoorde melden.
 Hij was dien zelfden dag met eenen drom van Heiden

Getrokken na den boord der kronklende rivier.
 De Helden hadden daar, zoo moedig, stout en fier,
 Hun legerplaats gevest: dit moest mijn vriend beletten:
 „'t Strijdt,” sprak de Amerikaan, „met regt, natuur en
 wetten,

„Dat ik mijn volk bevecht. Waar 't anders, ik verliet
 „Den eed'len Dolfey, de eer der trotsche Britten, niet.”
 'k Bewoog den jongen vriend van Dolfey mij te leiden
 Na 't strijdperk, 'k hoorde al ras het krijgsgeluid ver-
 spreiden:

Een woest, een heesch gefchreeuw weêrgalmdo door de
 lucht.

„Triumph, mijn landvolk drijft de Britten op de vlucht.”
 Dus riep de Amerikaan: 'k verdubbelde mijn poogen,
 Doch 't ijsfelijkst gezigt trof mijn verwilderde oogen.
 'k Trad in een somber woud: de ruw bewasfen grond
 Was't aakligst moordtooneel, dat al mijn hoop verflondt.
 'k Zag sidderend, vol angst, de ontzielde lijken bloeden.
 'k Hoorde, onder 't kermen, gindsch den trotschen vyand
 woeden.

Mijn Sara! 'k vond mijn vriend alom met bloed bemorscht,
 Bleek op den grond gestrekt; ik rukte uit zijnen borst,
 Een schigt. De min herriep de reeds bezweeken kragten.
 Ik vulde 't aaklig woud met naare jammerklagten,
 En hield hem in den arm. 'k Zoog met mijn lippen 't bloed
 Uit zijn gekwetsten borst. Ik zag mijn trouw verzoet:
 De dood vlood weg. Ik voelde, in de ijslijkste oogenblikken,
 Mijn Dolfey's edel hart op mijnen boezem tikken.
 De blaauwe doodverw week van 't minnelyk gelaat.
 'k Smaakte al de zaligheên der wellust, in dien staat.
 Nooit kende ik zoo veel heil, dan toen 't mij mogt gelukken,
 Den liev'ling van mijn ziel den wreeden dood te ontrukken.

Ik had zijn bloed gestelpt, jaa 'k zag d'Amerikaan,
 Die mij verzelde, met mijn Dolfey's lot begaan;
 Hij raadde minzaam mij, mijn Vaderlandsche trekken,
 Door kleurend planten-zap voor Dolfey's oog te deken.

De blijdschap, was zijn taal, van eenen Landgenoot
 Te aanschouwen, was mischien des jonglings wise dood.
 Mijn Dolfey opende wel haast zijn' vriendlijke oogen.
 Hij dankte, spraakeloos, ons zorgend mededoogen.
 Wij bragten hem verflaauwd in eene schaam'le stulp:
 Hier boodt menschlievendheid haar Goddelijke hulp.
 't Gevaar mijns vriends deedt mij den grievendst' angst
 gevoelen.

Hoe deedt, in 't hijgend hart, de min haar' kragten woelen.
 Hoe trof me elk oogenblik mijn Dolfey's dankbaarheid.
 Hoe heeft hij 't melden van mijn' naam mij afgeleid.
 'k Zocht voor zijn oog vergeefsch mijn' traanen te verbergen.

Ik bleef door angst voor hem mij selv' die kwelling vergen.
 Mijn smart verraadde mij: een lang verkropte zucht,
 Bij 't veege bed mijns vriends, aan 't lijdend hart ontvlucht,
 Deedt hem Amelia, zijn zielvriendin, herkennen.
 Geen liefde, geen natuur, kan zig aan dwang gewennen.
 Verrukking schonk hem kragt; zijn wreede smart verdween;
 Hij leefde, in mijnen arm, voor mij zijn bruid alléén.

S A R A.

Nu kon het fijnst gevoel het wreedste lot verzagten,
 Had zoo veel tederheid dit grievend leed te wachten.
 Nu scheen uw heil gevest.

AMELIA.

De wellust van mijn' jeugd,
 Mijn Dolfey was voldaan. Toen mogt de reinste vreugd,
 Door teedre traanen, in zijn spreekende oogen glooren,
 En d'afgebrooke stem in zachte omhelzing sijnvooren.
 Dan 't zwakke leeven van mijn Dolfey scheen gevluht.
 Hij zwijmde; een naare gil gaf aan mijn' boezem lugt.
 Op nieuw scheen de angst des doods mijn' ziel te doen
 bezwijken,
 Doch 't liefdrijk Albestuur deedt nog zijn sterflot wijken.
 Mijn vriend herstelde: nu lachte ons 't genoeg toe.
 Jaa de echt bekroonde in 't eind, zo gul en blij te moe,
 De liefde van ons hart: dan 'k voelde 't grievendst lijden
 Weldraa de zaligheên van ons geluk bestrijden.
 De pijn, die Dolfey's borst zoo wreed getroffen hadt,
 Was door der wilden hand gedoopt in 't giftig nat.
 Helaas! 'k heb met zijn bloed dat gif ook ingezoogen.
 Geen Artzenij stuit ooit dit doodelijk vermoogen.
 Mijn leevenszappen zijn verpest; geen hulp, geen raad
 Verzagt de smarten van mijn' hulpeloozen staat.
 Vergeefs sch zoekt liefde en trouw mijn lijden te verzagten.
 Ik smeek slechts, om vol moeds het uur des doods te
 wachten.

SARA.

Een aaklig voorgevoel heeft mij uw lot voorspeld.
 Ach! had ik, in uw vlucht, mijn voedsterling verzeld.
 Gij rukt u uit mijn' arm, maar had ik dit te duchten.
 Tuig, treurige eenzaamheid! van mijne boezem-zuchten,
 Die 'k om u heb geslaakt. Niets heeft mijn' ziel gestreeld.

VIER.

V I E R D E T O O N E E L.

D O L S E Y , A M E L I A e n S A R A.

*DOLSEY treedt verrukt in de Kamer
en knielt voor Amelia.*

Nu, nu herleeft mijn hoop. 'k Voel reeds mijn smart geheeld.
Mijn dierbre Amelia! gij zult voor Dolfey leven.
Hoe doet de vreugd mijn bloed met drijf door de aadren
zweeven.

Vertrouwen wij ons lot aan 's Hemels liefde en gunst.
Een oud Amerikaan, ervaren in de kunst,
Om door beproefde kragt van eedle kruiderijen,
Voor 't doodelijk vergif den sterfling te bevrijen,
Waart gindsch aan 't rijzen van een heuvel in 't verschiet.
Mijn Zami, die mij staag mijn trouw en vriendschap biedt,
Zal straks den grijsaard hier, in onze wooning leiden;
Geen dood zal mijne gaê van Dolfey's boezem scheiden,
Verrukkelijke hoop, die al mijn angst verzagt.

A M E L I A.

Ach! vlei mij niet: geen hulp, niets stuit de sterke kragt
Van 't langzaam werkend gif, dat reeds mijn levensbloezem
Heeft weg geknaagd. De dood woelt in deez' bange boezem:
Een onuitblusbre gloed verteerd mijn zwoegend hart.

S A R A.

Ach! schonk geneeskunst nog verlichting aan haar smart.
Wat lijdt mijn teedre ziel?

DOLSEY.

Mijn Gade is niet verloren.

Neen, 'k zie een fraal van hoop door donkre wolken
glooren.

Getrouwe Sara! gaa, vlieg Zami te ontmoet.

Smeeek, dat de grijsaard ras zijn bijstand blijken doet.

V I J F D E T O O N E E L .

DOLSEY EN AMELIA.

AMELIA, *schreijende.*

Neen Dolfey! 't is vergeefs. Slechts weinige oogenblik-
ken,

En 'k slaak in uwen arm mijn' jongste levensnikken.

Hoe teder vindt mijn hart zich thans aan u geboeid.

Deez' heete traan, die nu uw' lieve hand besproeit,

Kan van mijn' grievend' angst voor 't scheidings uur ge-
tuigen.

Zoo jong, door vreugd omringd, voor 't sterflot reeds te
buigen,

Ontroert natuur: — dan 'k zwijg, daar mij de Godsdienst
wenkt.

DOLSEY.

Mijn dierbrel daar de hoop ons reeds den voorsmaak schenkt
Van aardsehe zaligheên, die ons te vroeg ontvluchten,
Zou dan nog grievende angst ons minnend hart doen zuch-
ten.

Dan

Dan 't aaklig denkbeeld... Zie, de blijdschap lacht ons aan.
't Gefolterd hart zal weêr van stil genoegen slaan.
'k Zal reine wellust in uw tintlend oog zien gloeijen.
'k Zal weêr de lenteroos op 't lief gelaat zien bloeijen.
De Hemel hoort mijn' wensch, terwijl ik smeekend kniel.
Gij schreit: elk traantje grieft mijn lang gefchokte ziel.
o Lieve Amelia ik zie uw heil reeds nadden.
Gezondheid jeugd en kragt speelt spoedig u door de aadren.
Dan voert elk oogenblik ons nieuwen weilust aan.
'k Gelei u juichend door bebloemde wandelpaên,
Terwijl we in zuivre lugt een' vrijen adem haalen.
Verbeelding helpt mij reeds die blijde dagen maalen.
Straks komt Mozema hier. Schep moed, mijn levenslust,
'k Gaa zien, waar hij verbeid. De Hemel schenke u rust.

Naa haar ombelsd en gekuscht te hebben, vertrekt hij, en middelerwijl valt het Gordijn.

Einde van het Eerste Bedrijf.

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

MOZEMA en SARA.

SARA.

Ge ontzegt ons dan uw' hulp; gij blijft mijn' beê verachten.
Kan lijdende onschuld geen getergde wraak verzagten.
Is dit grootmoedig? Kan een vrij Amerikaan
De stem der tederheid, der menschlijkheid weêrstaan.

MOZEMA.

Nooit wordt mijn bijstand aan een wreeden Brit geboden.
Ik deed een' plegtig' eed voor 't oog der heil'ge Goden.
'k Verbreek dien nimmer. 'k Werd door Zami hier geleid.
Hoe heeft die jongling voor de deugd zijns vriends gepleit.
Ik volgde hem in 't eind door zijn gebeên bewoogen;
Dan naauw trof dit verblijf mijn moedloos kwijnende oog-
gen,
Of ik herdacht mijn leed. 'k Mis al mijn heil op aard'.
Niets troost mij, neen! geen Brit is ooit mijn bijstand
waard.
Mijn zoon, de wellust van mijn afgeleefde dagen,

Die

Die liev'ling van mijn hart, werd aan mijn zij verflagen.
'k Ontvlucht uw snood geflacht.

S A R A.

Neen! achtbre Grijsaart, 'k smeek,
Toef, zo lang, dat uw moed zich aan uw vijand wreek.
Maar moet een jonge schoone, in 't bloeiendst van haar
leeven,
Died'ijzelijkste dood door 't foltrend hart voelt zweeven.
Uw bijstand derven? Zaagt gij in haar' veegen staat,
De teedre minzaamheid op 't uitgeteerd gelaat.
Gewis 't verwelkte schoon, in zagte en eed'le trekken,
Reeds door den dood beſchaëuwd, zou u tot deernis wek-
ken.
Treê binnen, bied haar hulp; haar dierbaare Echtgenoot
Wacht alles van uw kunst.

M O Z E M A.

Neen! hij betreur' haar dood.
Mijn wraak vermaakt zich, als uw volk door ſmart moet
lijden!
Maar heeft een Brit gevoel, hij durft natuur beſtrijden.

S A R A.

't Is dan vergeeſch. Die taal doorgriefft 't gewonde hart.
Men wacht mij.

Sara gaat in eene treurige houding heen.

TWEEDE TOONEEL.

MOZEMA *alleen.*

Ja hij lij' de wreedste boezems mart.
Geduchte Goden, die voor 't heilig recht blijft waaken,
Zou uw menschlievendheid het wreed gedrag niet wraaken
Van een geslacht, dat zig zagtaarte Christ'nen noemt,
Terwijl het roof en moord als eedle daaden roent.

DERDE TOONEEL.

MOZEMA en ZAMI.

MOZEMA *tegen Zami.*

Welaan! verzel mij, 'k vlucht weer naar mijn stille woning,
Daar smaakt mijn zwoegend hart de treurigste belooning
Voor teedre liefde en trouw; de zwijgende eenzaamheid
Heeft daar de schaduw nog van voorig heil verspreid,
Toen voorspoed, liefde en vreugde alom mijn treên ver-
zelden,
Toen blijde telgen mij in vleiende armen knelden,
Toen ik al 't zoet genoot der zuivre Huwlijksmin.
Kom Zami.

ZAMI.

Schonkt g' uw hulp aan Dolfey's zielvriendin?
Hebt

Hebt gij de wellust weêr in dit gezin doen leeven?
Hoe zal uw achtbre naam op dankbre lippen zweeven.

M O Z E M A.

Ik bied geen vijand troost, neen! mijn ontvlamde wraak
Vindt in zijn grievend leed en tegenspoed vermaak.
Verdoolde jongeling, kan u een volk bekooren,
Dat al de zaligheên der onschuld durft verstooren.
Roept niet ons dierbaar bloed alom op 't kwijnend land?
Zijn onze dorpen niet tot stujvende asch verbrand?
Wij van ons goed beroofd. . . rampzalige oogenblikken!
'k Herdenk nog, hoe 't geweld mijn lief gezin deed schrik-
ken,

Terwijl het vreedzaam lag gestreeld door zachte rust.
Mijn gade had haar wicht nog pas in slaap gezust,
Toen ik een woesten drom in onze stulp zag dringen.
De bloeddorst blikzende op hun scherppgepunte klingen.
'k Streed voor mijn gade en kroost, door wraaklust aan-
gespoord.

Ik zag mijn' Florida in mijnen arm vermoord.
'k Zag telgen, die vol angst haar aan den boezem hingen,
De wreede dolken door hun jonge harten dringen.
'k Vlood, met hun bloed bespat, terwijl mijn' oudste zoon,
In 't opgaan van zijn jeugd, zoo vlug, zoo fier als schoon.
De scherpe wapens hield in forsich gespierde handen.
Wij moesten ons, op nieuws, door moordzucht aan zien
randen.

Men eischte mijnen telg tot wreede slavernij,
Of dreigde mij den dood, dan 'k streed ons moedig vrij.
Neen, riep ik, 'k zal getroost vol heldenglorie sterven,

Maar nimmer zal mijn telg zijn dierbre vrijheid derven.
 De wreedaarts vlooden; dan door deeze taal gefart,
 Trof hun verraadlijk lood mijns zoons grootmoedig hart.
 De boog ontzonk zijn hand: hij liet den adem glijpen.
 De teedre vader-naam zweefde op zijn bleeke lippen.
 Ik itelpte 't gudzend bloed, omhelsde hem vol smart,
 En hield hem, reeds verstijfd, aan 't hev'ig kloppend hart.
 Ik vloekte 't Britsche volk, 'k sneekte om de wraak der
 Goden,
 Zints werdt mij, hier beneên, geen hoop, geen troost
 geboden.
 Mijn kragten zijn vergaan, 'k wacht rust bij 't vreedzaam
 graf.
 Mijn vijand! sidder vrij voor zijn geregte straf.

Z A M I.

'k Ken al de rampen, die mijn dierbaar volk moest lijden,
 'k Heb al mijn vrienden zig of dood of vrij zien strijden,
 Maar Dolfey, in wiens ziel de deugd zich heeft gevest,
 Bemin ik, als den roem van 't Albionsch gewest.
 Ach! kende gij zijn hart: 't gevoelig mededoogen
 Huuwt zig aan heldenmoed, en gloeit in tintlende oogen.
 Hij mint heel 't menschdom: elk is zijn natuurgenoot.
 Ach! red zijn levenslust van een gewisse dood.
 Helaas! de wreedste smart deedt al haar kracht verdwijnen.
 Ik heb 't beminlijk schoon onschuldig weg zien kwijnen.
 Zij zoog 't verpeste bloed uit zijn gekwetsten borst.
 Een schigt, door ons geslagt, met giftig zap bemorscht,
 Bewerkt in schijn zijn doed, terwijl zij pijnlijk griede.
 Waar zaagt ge ooit grooter blijk van onbezweken liefde?

VIER-

V I E R D E T O O N E E L.

D O L S E Y , M O Z E M A e n Z A M I.

D O L S E Y .

Mozema! toef niet, help mijn' stervende echtgenoot.
Zie hoe elk oogenblik haar angst, haar smart vergroot.
Volg me, eedle grijsaart! laat mijn noodlot u beweegen.
De Schepper van 't Heelal schenkt immers heil en zegen
Aan elk, wie deugd waardeert, van welk een volk hij zij;
Kom, dat uw' hulp en kunst mijn' dierbre gaê bevrij.

M O Z E M A .

Nooit wankelt mijn besluit. Gij hebt geen hulp te wachten.
Zelfs schoon mijn hart gebiedt, dat ik u hoog moet achten.
Betreur uwe echtvriendin: voel, wat Mozema lijdt,
Daar hij, door rouw gedrukt, de sleepende uren slijt.

D O L S E Y .

Ontaarte wreedaart! Kan het liefd'rijk Alvermoogen,
Zoo veel onmenselijkheid in uwe ziel gedoogen,
Terwijl ge uw onheil aan beminlijke onschuld wreekt.
Kom; zie mijn gaê, wier lot om uw' bescherming smeekt.

Z A M I *tegen Mozema.*

Zoo teedre vriendschap ooit uw fieren borst deedt gloeijen;
Zoo

Zoo uit het helden oog 't gevoel een traan deedt vloeijen,
 Mozema! hoor dan slechts mijn teedren boezem-zucht,
 Ach! dat uw haat, uw wraak, voor menschenliefde vlucht.
 't Is groot, 't is edel voor ons heilig recht te strijden:
 Maar 't is zelfs godlijk, hu'p te biên in 's vijands lijden.
 Ach! help, mijn vriend! bescherm de liefing van zijn jeugd.
 Gij kent mijn' Dolfey niet: hij is de troost, de vreugd
 Van mijn geslacht; door hem zien wij ons heil herleven;
 Hij heeft ons 't zoet genot der voorspoed weêrgegeeven,
 Die vriend van 't menschdom heeft....

D O L S E Y .

'k Deed slechts mijn' pligt als mensch.

Tegen Mozema.

Gij schijnt bewoogen.

M O Z E M A .

Jaa! wel aan! —'k voldoe uw' wensch.
 Geleid mij na uw' gaê; met hulp der groote Goden
 Wordt door Geneeskunst haar het leeven aangeboden.

D O L S E Y *biedt hem de hand.*

Mijn vriend! hoe gloeit dit hart door zuivre dankbaarheid.

V I J F D E T O O N E E L.

ZAMI alleen.

'k Zie, hoe een blijde hoop haar lieven glans verspreid.
Zag ik hier eerlang weêr het blij genoeg woonen.
Gewis der Christnen God zal Dolfey's deugd beloonen.
Zijn jonge Amelia wordt weêr, door vreugd verrukt,
Vol lieve aanvalligheên aan 't minnend hart gedrukt.
Elk zal weêr in 't geluk van Dolfey juichend deelen;
Hoe zal zijn heil de ziel van teedre Roza streelen.
Mijn dierbre zuster! 'k zag, hoe uw gevoelig hart,
Deelde in mijn Dolfey's leed, terwijl uwe Eduard
De pareldroppen van uw roozen wangen kuschte,
En gij zagt zuchtende op zijn' teedren boezem ruste.
't Verdriet keert haast in vreugd, wordt mijne wensch ver-
vuld.
'k Wacht hier Mozema weêr met hijgend ongeduld.

Einde van het Tweede Bedrijf.

D E R.

DERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

DOLSEY, AMELIA EN MOZEMA.

AMELIA, *uit een sluimering in haar
stoel ontwakende, ziet Dol-
sey, die met Mozema binnen
treedt.*

Mijn Dolfey! 'k bleef vol smart reeds na uw komst ver-
langen.

DOLSEY.

Mijn dierbre! 'k heb den wensch nu van mijn' ziel ontvangen.

Hij toont haar Mozema.

Deeze eedle grijsaart stuit de doodelijke kragt
Van 't gif, dat u zoo naa aan 's leveens eindperk bragt.
Haast voelt ge uw' smart verzagt...

AMELIA.

Jaa, aan den kouden boezem
Des doods. Mijn Dolfey, neen! Reeds is mijn leveens-
bloezem
Verteerd door 't doodlijk gif.

MO-

MOZEMA, *Amelia beschouwende.*

Wat zielverrukkend schoon
Spreidt, door de verf des doods, zich voor mijn oog ten
toon.

'k Zie eedle grootheid in de zagtste trekken kwijnen.

'k Zie fieren moed en trouw in tederheid verdwijnen.

Wen me in Brittanje nog die schets der deugden vindt,
Dan wordt ook 't Christendom door mijnen God bemind.

DOLSEY.

Red mijne Amelia! verzagt haar bittere smarte.

MOZEMA, *haar sterk aanziende.*

o Hemel! 'k zoek vergeefs 't geweld des doods te tarten.
Hij nadert! 't gif, dat thans den loop des bloeds vertraagt,
Heeft reeds den bloezem van het leeven doorgeknaagd.
Neen! eedle sterfeling! gij zult niet lang meêr lijden.
Wel haast zal 't sterfuur u van alle smart bevrijden.

DOLSEY, *bedwelmd.*

Amelia! mijn gaê! van 't levenslicht beroofd....
Is dit de troost, die ik mij hoopend' had beloofd?
Is 't mogelijk, zou de dood haar uit mijne armen rukken.

Tegen Mozema.

Befcherm haar; ach welligt ziet gij uw' konst gelukken.

TWEE.

T W E E D E T O O N E E L.

DOLSEY, AMELIA, MOZEMA EN SARA.

SARA *tegen Dolsey.*

Een vreemd bediende gaf mij deezen brief, mijn Heer!

Zij treedt na Amelia.

'k Omhe's u dan, vol hoop op uw behoud'nis, weêr.
Mijn lieve voedsterling! 'k voel al mijn zorgen vlieden.

MOZEMA.

Geen menschelijke hu'p kan haar meêr bijstand bieden.
Alleen de magt van Hem, die zee en landen schiep,
Die zomwijl dooden zelfs in 't werkzaam leeven riep.
Kan nieuwe levenskracht in hart en aadren schenken,

DOLSEY.

Jaa, 'k hoop nog — 'k Zie op nieuws de gunst der God-
heid wenken.

Tegen Amelia.

Mijn waardste! deeze brief schijnt... uit het Vaderland.
Welk troostelijk bericht! Ach! 't is uws vaders hand.
Uwe ouders volgen reeds, daar ze ons vergifnis bieden.
Dat de oogenblikken thans met dubb'le snelheid vlieden...
Hoor d'inhoud.

DOL-

DOLSEY *leest.*

*Wacht ras, na gij deez' lettren leest,
 Ons in uwe armen: Zijt voor geen verwijt bevreesd.
 Uw schuld heeft al de kragt bij de oudermin verlooren:
 't Gelukte ons, in het eind', uw woonplaats op te
 spooren;
 Ge ombelst ons, iets, waar naar ons bijgend hart ver-
 langt,
 Welligt dien dag, dat uur, als gij deez' brief ontfangt.*

AMELIA *bezwijvende.*

Mijne Ouders! ach!

SARA.

Zij sterft.

DOLSEY *laat den brief vallen.*

Bescherm haar vluchtend leeven,
 o God! Ik zie mijn gaê den laatsten doodsnik geeven.
 Mijn lieve Amelia! ach hoor uw echtgenoot.
 Tref dit verscheurde hart: kom, 'k vrees niet, wreede dood!

SARA.

Ik vlieg om hulp; kon ik haar leeven slechts verlengen.

MOZEMA.

Nog ademt de enge borst: ik gaa een heil drank mengen.

Mozema en Sara vertrekken.

H

DER.

DERDE TOONEEL.

DOLSEY EN AMELIA.

DOLSEY.

Ze is dood! — De wanhoop groeit in mijn gefchokte ziel.—
 Mijn Engel, die al vroeg mijn minnend hart beviel
 Gij moest dan 't offer zijn van een onschendbre liefde,
 Die eens op 't allerdiepst uw' teedren boezem griede.
 Jaa, zins gij Dolfey zaagt, verdween uw' rust en vreugd.
 De zagte aanvalligheên van uw ontlooken jeugd
 Verrukten 't hart van elk, die deugd en schoonheid kende,
 Ach die aanvalligheên, die bron van onze ellende.
 Mijn dierbre Amelia! mijn schat! mijn echtgenoot,
 Ik zag, hoe als een roos uw levensknop ontfloot.
 Ik zag in 't maagdelijk schoon de reinste blijdschap glooren.
 Mijn vriendschap kon al vroeg uw schuldloos hart be-
 kooren.

Uw dagen rolden zagt in lief genoeg voort.
 Maar, ach! mijn liefde heeft uw aardsch geluk verstoord.
 Gij waart de wellust van der oudren blijde dagen.
 'k Zie thans dien lentebloem voor eeuwig neêrgeslaagen.
 Verrukster van mijn ziel; neen 'k overleef u niet.
 Ik heb uw jeugd verpest door grievend ziels-verdriet.
 Om mij moest gij den haat van dierbaare oudren lijden,
 Om Dolfey moest uw ziel met foltrende angsten strijden,
 Om mij ontvluchte gij de zorgende oudermin,
 En ach! tot welk een prijs, mijn teedre hartsvriendin!
 Om in Amerika voor 't ijslijkst lot te buigen,
 Om uit mijn boezem wond het doodlijkst gif te zuigen.

Ramp-

Rampzaalge Dolfey! Ach wat heeft mijn ziel geleên,
 Mijn lieve Amelia! zins uw geluk verdween.
 Ik wijde elk oogenblik aan zorg voor uw belangen,
 Terwijl het bos verwelkte op uw betraande wangen.
 'k Zag uw aanminnig oog door bittere smart verflaauwd,
 Elk kwijnend trekje, thans met doodlijk zweet bedaauid,
 Verscheurt mijn gloeiend hart. Ik heb uw bloed doen
 stollen.
 Ach! dat mijn dagen ras naar 't eind'loos eeuwig rollen.

Hij neemt haar hand.

Nooit word uw Dolfey door deez' zagte hand gestreeld,
 Wen vreugde en tederheid op uwe lippen speelt. —
 Zij floot dan 't vriendlijk oog, dat vleidend mij belonkte,
 En 't reinste liefdevuur in deezen borst ontvonkte.
 Mijn God! haast wordt alom dit wreed berigt gehoord,
 Amelia is door haar' echtgenoot vermoord.
 Ja 'k haat het leeven; 'k moet mijn' aardschen wellust derven.
 Verschriklijk denkbeeld! neen,— Wat hindert mij te sterven.
 Natuur, ge ontroert.—Mijn staal gedoopt in menschenbloed.

*Hij grijpt zijn degen, die in een
 boek van de kamer staat, terwijl
 bij ze uittrekt en naar Amelia
 treedt.*

'k Heb't veege leeven vaak door u met drift behoed...
 Ik beef. — Gij zult voor 't laatst in deeze hand nog blinken.

Hij ziet Amelia aan.

Haast zullen we in den schoot der vreedzaame aarde zinken.

'k Belet vol moed dit hart in d'engen borst te slaan.

*Hij doorsteekt zich, terwijl hij
voor Amelia neêrvalt.*

Vergeef, ó Leevens Vorst! mijn zinneloos bestaan.

Hij sterft.

AMELIA tot zich zelven komende.

Mijne Ouders! 'k Zal u dan in stervende armen knellen.
'k Voel blijde traanen in mijn scheinrige oogen zwellen.
Waar is mijn Dolfey?

Zij slaat de oogen neder.

Ach, geduchte Godheid! help.
Ach! dat mijn hand uw bloed, mijn dierbre Dolfey! stelp'.

Zij poogt hem bijstand te bieden.

Hecft helfche wanhoop thans uw eedle ziel verwilderd?
'k Zie't blaauwe waas der dood op uw gelaat geschilderd.
Ge ontwaakt niet, ach! verlaat ge uw hulpelooszegaê.
Noem eenmaal slechts den naam van uwe Amelia,
Mijn God! hij leeft niet meêr. Wie zal mij bijstand bieden?

*Zij valt op het lijk van Dolfey neder,
en geeft een gil.*

VIERDE TOONEEL.

DOLSEY, AMELIA, SARA EN MOZEMA.

SARA.

o Hemel! welk gezicht.

MOZEMA.

'k Zie al mijn hoop thans vlieden.
Hij waande reeds den dood van zijne ziel vriendin.
Hoe hevig werkt de kragt der teedre huwlijks min.

*Sara houdt Amelia in haar arm,
terwijl Mozema Dolfey's wonden
ziet.*

AMELIA, weder bijkomende.

'k Moest dan den wreedsten ramp nog stervend overleven.
Ach! — Had ik in zijn arm den jongsten snik gegeven.
Dan had mijn veege mond zijn foltrend hart versterkt.
Wat heeft de wanhoop op mijn Dolfey uitgewerkt?
Vergeef, o liefdrijk God! — gij zaagt hem moedloos dwaalen.

Tegen Mozema.

Hij leeft niet.

MOZEMA.

Neen! Mevrouw! hij moest de schuld betaalen
Der sterflijke natuur.

Hij roept eenige Bedienden.

Tegen Sara.

Men zorge dat zij 't lijk,
Indien het mogelijk is, in 't naast vertrek ontwijk.

A M E L I A , tegen Sara.

MijnVoedster! neen, ik wil mijn jongsten troost niet derven.
Ontvoer mij Dolfey niet, 'k moet aan zijn zijde sterven.

Zij ziet het Lijk aan.

Zijn oog is zonder glans: waar is uw lieve lach,
Die ik op 't blij gelaat zoo dikwerf blinken zag?
o Hemel! moet het lot zoo wreed mijn ziel beproeven;
Wat doet mij, zonder hem, op de aaklige aarde toeven.

Zij valt weder op het Lijk.

Niets rukt mij van hem af, in 't uiterst oogenblik,
Wijd ik mijn liefde aan hem met d'allerjongsten fnik.

Einde van het Derde Bedrijf.

V I E R D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

BROMTON en *Mev. BROMTON, en eenige
Bedienden.*

BROMTON.

'k Heb duidelijk na de plaats van hun verblijf vernomen!
Hun stille wooning rijst in schaëuw dier trotfche boomen.
Hoe hevig klopt mijn hart. Kom, mijn geliefde gaê,
Gij weent! — Welhaast omhelst ge uw dierbre Amelia.
Haast zal haar teedre hand weêr onze traanen droogen.
Mij dunkt, 'k lees liefde en vreugd in Dolfey's glinstrende
oogen.
Ik heb zijn' deugd miskent: die hoon wordt nu verzoet.
'k Omhels hem, als mijn zoon: 'k Waardeer zijn trouw,
zijn moed.
Hoe grieft me uw smart.

Mev. BROMTON.

't Verdriet blijft mij alom verzellen.
Ik voel een heimlijke angst 't verlangend hart beknellen.
Mijn lieve Amelia! Zoo lang door ons betreurd,
Der oudren dwangzucht heeft uw teedre ziel verscheurd.
Helaas! wij waren doof voor al haar' boezemklagten.

H 4

Haar

Haar altoos groote ziel moest laagen dwang verachten:
 Maar 'k ken haar zagten aart: 'k weet, hoe haar minnend
     hart
 Aan ons staêg heeft gedacht: Welligt deedt rouw en smart
 Die jonge schoone reeds in Dolfey's arm bezwijken.

BROMTON.

Verban dit denkbeeld: 'k toon u immers zeeke blijken,
 Dat onze Amelia, met haar geliefden held,
 Zich in dit oord bevind, door heil en vreugd verzeld.
 Dan 'k zie geen sterfling, die ons 't minst bericht kan geeven,
 Alleen toont veld en tuin, dat hier 't geluk moet leeven.
 Een treurige eenzaamheid heerscht hier op 't bloeiend land.
 Hoe schoon schijnt alles hier door kunst en smaak beplant.
 't Draagt alles tekens van....

Mev. BROMTON.

'k Zie gindsch een grijsaart naadren.
 Een voorgevoel van rouw perst 't bloed met drift door
     de aadren.
 Zijn neêrgeflagen oog verraadt zijn ziels verdriet.

T W E E D E T O O N E E L.

De voorigen. MOZEMA.

BROMTON.

Woont op dit land verblijf de dappre Dolfey niet?

Mev.

Mev. BROMTON met drift.

Leeft nog Amelia?

MOZEMA.

De dood heerscht in die woning.
Vlucht, zoo gij Dolfey mint. Zijn' jeugd vindt geen ver-
schooning.

Mev. BROMTON.

Afgrijslijk oogenblik! o Hemelt zie mijn' smart.

BROMTON.

De wreedste moorddolk grieft thans mijn angstvallig hart.
Ach! zou de Algoedheid niets dan ons verdriet bedoelen.

MOZEMA.

Natuur! 'k Zie Britten ook uw teedre kragt gevoelen.

Tegen Bromton.

Hoe treft u mijn bericht: 'k voel, dat de tegenspoed
't Meêlijdend hart verzagt, schoon heete wraakzucht
woedt.

Ik ben reeds moê getreurd.

Mev. BROMTON.

Maar ach! meld ons uw lijden.
Niets evenaart ons leed, waar wij meê moeten strijden.

MOZEMA.

Het Britsch geweld heeft mij van al mijn heil beroofd.
'k Had me al de zaligheên van 't aardsch geluk beloofd.
'k Vond nergens troost, dan in de hoop om mij te wreeken;
Aan Dolfey en zijn gaê is zelfs mijn haat gebleeken.

Mev. BROMTON.

o Hemel! 'k heb met recht hun ijslijk lot vermoed.

BROMTON *met drift.*

Waar zijnze?

MOZEMA.

Dolfey ligt te wentlen in zijn bloed.
Zijn gaê zal mooglijk thans den jongsten doodsnik geeven.

BROMTON.

Ontaarte wreedart, door wat helsche drift gedreeven,
Hebt gij mijn schuld'loos kind, de kroon mijn's echt,
vermoord.

Mev. BROMTON.

Mijn kragt bezwijkt. Ik sterf in dit rampzalig oord.

Tegen Mözema.

Was ooit uw ziel gevormd om tederheid te voelen,
Laat dan uw snoode wraak zich in mijn bloed ook koelen.
Doorstoot dit moederhart: 'k Biedt u volmoed mijn borst.

MO-

M O Z E M A.

'k Heb nimmer nog mijn hand met schuldloos bloed bemorscht.

Ter zijde.

De snart bedwelmt haar ziel: zou dit de moeder wezen
Van Dolfey of zijn Gaê.

BROMTON, *terwijl hij zijn gade ondersteunt.*

Blijf voor mijn gramschap vreezen.
Ontaarte grijsaart! 'k Wil mijn dierbre Amelia
Ombelzen, eer ik sterf. Kom, mijn geliefde gaê!
Dat onze traanen nog 't ontzielde lijk besproeijen.

D E R D E T O O N E E L.

De voorigen. S A R A.

S A R A.

De schoone voelt zich noch aan 't wislend leeven boeijen.
Zij hoopt al stervend nog haar ouders hier te zien.
Ach! kon Mozema haar zoo lang zijn bijstand biên.

Zij ontdekt Bromton en zijn Vrouw.

Wat's dit? Is 't mogelijk? Ach! wat drift bedwelmt mijn
zinnen?

Mev.

Mev. BROMTON.

Ach Sara! waar's mijn kind? Bleef zij ons nog beminnen?
Ach Sara, brengt ons bij d'ontzielde Amelia.

BROMTON.

Toom uw ontroering....

SARA.

'k Ducht uw wraak, uw ongenaë.
Ligt noemt gij mij de bron van 't zieldoorgrievendst lijden.

BROMTON.

Meld ons den rampspoed, die mijn dochter bleef bestrijden.
Steun op mijn vriendschap, 'k roem uw liefde voor mijn kind,
Door ons geweld verdrukt, maar eeuwig teër bemind.

Mev. BROMTON.

Gij hebt, door's grijsaarts hand, haar 't levens licht zien
derven.

Welligt wierdt haar vergund in uwen arm te sterven.
Zag nog haar breekend oog 't lot van haar echtgenoot?

SARA.

De wanhoop voerde hem in de armen van de dood.
Hij waande, dat uw telg voor 't sterflot was bezweeken,
Dit deedt hem in zijn' angst 't wanhoopend hart doorsteeken.

'k Zag

'k Zag hem in de armen van zijn troostloos echtgenoot.
 Zij boodt hem vruchtloos hulp. Reeds hadt de koude dood
 In het doorgriefde hart zijn jeugdig bloed doen stremmen,
 Zij blijft hem schreiend aan haar teedre boezem klemmen.

Mev. BROMTON.

Zij leeft dan Sara; ach! dat denkbeeld streelt mijn hart.

BROMTON *tegen Mozema.*

Vergeef de harde taal aan oudren, lang door smart
 Verdrukt.

MOZEMA.

'k Wil u gul mijn trouwe vriendschap schenken.
 Zelfs bleek uw' liefde, om mij als moorder te verdenken.
 Lang had de wanhoop reeds mijn vader-hart verscheurd.
 Had niet de zucht tot wraak mij telkens opgebeurd.
 Dan al de teederheid, die ik deez' dag zag blijken,
 Heeft in 't gefolterd hart mijn selften haat doen wijken.
 Ik zie dan de ouders der rampzaal'ge Amelia.
 Biedt haar den jongsten troost: omhelst haar stervend.

Mev. BROMTON.

Ja,

'k Bezwijk van ongeduld: ik zal haar leed verzagten.

SARA.

Neen, vlei u niet Mevrouw! gij hebt geen troost te wachten.

Zij

Zij sterft reeds. Ach! haar bloed is door vergif verpest.
Haast is haar leed voltooid.

B R O M T O N .

Verschrikkelijk gewest!

Hier moet mijn dierbre telg , naa haar angstvallig zwerven ,
Dan ligt door 't snood verraad der wreede moordzucht
sterven.

*Mev. B R O M T O N , door Sara on-
dersteund.*

Waar ben ik ? 'k voel niets meer , geen enkele boezem zucht
Geeft aan dit hijgend hart , hoe wreed gefolterd , lucht.
Ach! kon mijn gloeiend oog een vloed van traanen plengen.
Kan niets meêr 't leeven van mijn eenig kind verlengen.

B R O M T O N .

Gevloekte wreedheid!

M O Z E M A .

Neen! geen snoode menschenhaat
Was tot het moorden van Amelia in staat.
Die lieve schoone doet in haare zachte trekken,
De vleiendste onschuld van 't aanminnig hart ontdekken.
De trouwste liefde alleen is de oorzaak van haar leed.
Zij vond haar Dolfey eerst, daar hij met d'onzen sreedt.
De punt der pijlen doopt mijn volk, om zich te wreeken,
In 't allersterkst vergif, dat smart en dood moet kweeken.

Een .

Een van die schigten trof held Dolfey. Kragt en moed
 Bezweeken, dan uw telg zoog zijn vergiftig bloed,
 Uit zijn gekwetsten borst. Dit schonk hem 't vluchtig leeven,
 Maar 't zal uw' dierbre telg den doodsnik nu doengeeven.

B R O M T O N.

o Hemel! Valsche hoop heeft dan mijn ziel geveid.
 Mijn schuldloos kind! ik zelf heb u dit lot bereid.
 Geen zweem van troost zal ooit mijn naaberouw verzagten.
 Alleen de zucht na goud deed Dolfey mij verachten.
 Hij was haar liefde waard: ik dwong het tederst hart.
 'k Heb wreed de rechten van een vrije ziel getart.
 Ik dacht, door schijn misleid, op haar geluk te doelen.
 'k Heb haar de strengheid van een dwingland doen gevoelen.
 Ik was 't, Amelia! die al uw heil verslond,
 Terwijl gij nooit een vriend in uwen vader vondt.

Mev. B R O M T O N.

Mijn Bromton! waarom heeft ons d'afgrond niet bedolven:
 Verduurden wij 't geweld der rustelooze golven,
 Om in dit treurig oord, waar niets ons troost kan biën,
 't Onschuldig offer van 't misbruikt gezag te zien.
 Gun mij die zaligheên, o liefd'rijk Albehoeder!
 Dat lieve Amelia haar afgeleefde moeder
 Omhelze, en stervend aan haar teedre boezem drukk'...
 Nog eens, haar minzaamheid 't gefolterd hart verrukk'.

B R O M T O N.

Ras eindige de dood mijn onbeschrijflijk lijden.

M O Z E M A .

Ach ! Kon mijn zorg, mijn hulp , uw' dierbre telg bevrijden.
 Zij wacht den dood vol moed; ja treurende om 't gemis
 Van Dolfey, is deeze aard voor haar een wildernis.
 Word eens een beter oord aan Christnen plaats gegeven,
 Dan zal ze eerlang daar ook bevrijd van smarten leeven.

Mev. BROMTON.

Gelei mij, Sara! Ach, weêrhou mij langer niet.

M O Z E M A *tegen Sara.*

Welaan! ik zal, terwijl ge aan hun ververfching biedt,
 Uw teedre Meesteres vol zorg hun aankomst melden.
 De driften, die nog kortſ haar hijgend hart beknelden,
 Verhaasten 't ſterven thans.

BROMTON *in het heen gaan.*

Dat haar de dood niet boſi,
 Eer nog de vaderaam van haare lippen vloei.

V I E R D E T O O N E E L .

M O Z E M A *alleen.*

Gevoelige natuur! Niets kan uw' werking dwingen,
 Gij kunt het wreedſte hart een teedren zucht ontwingen.
 Hoe diep is kinderliefde in 's menſchen ziel gegrift.
 Met welk een grievende angst, met welk een teedre drift,
Heeft

Heeft mijn meelijdend oog dit oud'ren paar zien strijden.
Hoe tekende elke trek, wat hunne ziel moest lijden.
Elk naadrend oogenblik vermeerderde hun smart.
'k Ontroer op 't denkbeeld, hoe hun atgefolterd hart,
Straks in hun dochters arm de reinste vreugd zal smaaken.
Dan, ach! daar liefde en hoop hun beider ziel doen blaaken,
Verflindt welligt die schok de laatste levenskracht
Van hunne telg, die reeds den jongsten adem wacht.
Hoe zal de wanhoop dan in hunne boezems gloeijen.
Jaa! 'k voel den band die ons aan 't kinderhart blijft boeijen.
Mijn gaê! mijn kroost! 'k wijd u deez' heeten traanenvloed.
Wel haast, ziet ge u door mij in ruimer lucht begroet.

Einde van het Vierde Bedrijf.

V I J F D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

AMELIA, *zittende in een zwart kleed
bij de kist van Dolfey.*

AMELIA, *schreiende.*

Dit is mijn Dolfey dan, die voor mijn welzijn leefde:
Dit is de held, voor wien wel eer de vijand beefde,
Verbleekt, van kragt beroofd, in doodlijk lijk-gewaad.
Waar is de roozen-gloed van 't manlijk-schoon gelaat?
Die spreekende oogen, die zijn hartsgeheim ontdekten?
Die lieve lippen, die zoo vaak mijn blijdschap wecten?—
Mijn Dolfey! ach! waar heeft de wanhoop u vervoerd?
Uw fiere ziel, door smart en woeste drift ontroerd,
Bezweek voor 't lijden.

T W E E -

T W E E D E T O O N E E L:

A M E L I A en S A R A.

SARA bij het inkomen.

Ach! hoe grieven mij haar klagten?

Tegen Amelia.

Moet dit tafreel des doods uw aaklig lot verzagten.

A M E L I A.

Mijn Sara! kent gij hem. Zie, hoe op 't bleek gelaat,
Nog met de verw des doods, zijn min gefchilderd staat.
Welke eedle trekken, die zoo vaak mijn' ziel verrukten.
'k Zag, hoe mijn' smarten lang zijn reine vreugd verdrukten.
Waar zijn die dagen, toen mijn heil hem heeft bekoord,
Hoe vaak heb ik een zucht in 't zwoegend hart verfmoord,
Wijl hij mij spraakloos aan zijn fieren borst bleef knellen.
'k Zag teedre traanen in zijn minzaame oogen zwellen.
Mijn lijden was zijn smart.

S A R A.

Bekoort u 't denkbeeld niet,
Dat haast het eindperk naakt van al uw ziel verdriet.
Mijn dierbre! zou de rouw uw teedre levenskrachten

Verteeren : laat uw moed het knellend leed verzagten.
'k Bied, uit Mozema's naam, u deez' versterking aan.

A M E L I A .

Neen, Sara! verg mij niets. 'k Voel 't hart reeds stotend
flaan.

Haast doet de dood mijn bloed in de aadren bevrozen.

Hij doet mij al de hoop op zagten troost verliezen.

Neen! 'k zal mijn oudren in dit sterflijk oord niet zien.

Dan 'k weet hun lievend hart zal mij vergifnis biên.

Waar is hun dierbre brief. Ik moet met scheemrende oogen

Die troost taal leezen.... 'k Beef.

D E R D E T O O N E E L .

A M E L I A , S A R A E N Z A M I .

Z A M I *met drift de deur inkomende.*

Ontfermend Alvermogen!

Ziet thans uw' menschenmin 't rampzalig lot der deugd.

Mijn trouwe boezemvriend, de leidsman mijner jeugd,

Voor eeuwig mij ontrukkt... Verschriklijke oogenblikken!

Tegen Amelia.

Vergeef mij, ach! Mevrouw! Ik voel de koude schrikken

Des doods thans rillen door mijn angstig kloppend hart.

'k Vloog

'k Vloog in dit sterfvertrek. Wie kent al de angst en smart
Der teedre vriendschap. Niets, niets kan dien band ver-
breeken.

Hij treedt na de kist.

Grootmoedig vriend! ach waart ge op 't bloedig veld be-
zweeken.

Ik had, door rouw verscheurd, uw heldenroem aanschouwd.
'k Had weenend de eernaald op uw pralend grafgebouwd.

Hij vat de hand van Dolfey.

Maar ach! deez' koude hand heeft zelf uw bloed doen
vloeiën.

Ach! kon geen vriendschap u aan 't sterflijk leeven boeiën.
Uw Zami, door uw deugd, op 't spoor des heils geleid,
Ontylucht gij.

A M E L I A.

Elke traan, die de eedle jongling schreit,
Verrukt mij. . . Dolfey! kon uw deugd zijn hart gewinnen
Aan de eedle deugd; Gij deedt hem reeds de heilleer ken-
nen
Van 't Christendom.

SARA tegen Zami.

Bedwing uw rouw, uw boezem smart.
Spaar de echtgenoot uw's vriends. Zie haar gevoelig hart
Elk oogenblik verscheurd.

VIERDE TOONEEL.

AMELIA, SARA, ZAMI EN MOZEMA.

MOZEMA.

Duldt, o geregte Goden!
Dat nog de laatste troost word doormijn zorg gebooden.

Tegen Sara.

Gaafst gij aan uw Meestres, de sterkende Artzenij.
'k Heb die verzaameld uit de beste kruiderij.

SARA.

Zij weigert alles.

AMELIA.

Niets weêrhoudt mijn vluchtend leeven.
Mijn hijgend hart verlangt den jongsten snik te geeven.

Zij biedt Mozema de hand.

Eerwaardig grijsaart! 'k dank uw menschenliefde en deugd.

*Op Zami wijzende, die voor Dol-
sey's kist legt geknield.*

Zorg voor mijn Dolfey's vriend. — Bescherm zijne eedle
jeugd.

MO-

M O Z E M A.

Ik blijf hem, als mijn zoon, tot aan mijn dood beminnen.
Maar kan geen flauwe hoop dan 't lijdend hart verwinnen?
Is u het naad'ren van uw ouders niet voorspeld.

A M E L I A *hem den brief toonende
die zij van Sara heeft
ontvangen, en die aan
haar hart drukkende.*

Dit dierbaar blad heeft mij en Dolfey dit gemeld,
Maar de avond scheemring daalt: 'k voel al mijn hoop ont-
zinken.

Geen nieuwe morgenstraal zal in mijne oogen blinken.
Haast hijgt natuur ten rust. o Eeuw'ge menschen min,
Dan sluimer ik getroost den langen doodslaap in.

M O Z E M A.

Wis spaart het wijs bestuur der Goden 't kwijnend leeven,
Tot ge aan uw ouders nog den afscheidskus zult geeven.—
Reeds zijn ze in dit verblijf.

A M E L I A *met drift.*

Mijne ouders? Hemel!

M O Z E M A.

Jaa.

A M E L I A.

Mijn ouders! vliegt in de arm van uwe Amelia.
't Verlangen vormt alreeds van de oogenblikken uren.

MOZEMA.

Bedaar. Hou moed: niet lang zal meer hun afzijn duuren.

AMELIA.

Getrouwe Sara! snel die dierbre te gemoet.
Mijn lot verscheurt hun ziel.

MOZEMA.

Gemeld. 'k Heb hun u tegenspoed

AMELIA *met drift.*

Gij zaagt hun, en ik moet hun bijzijn derven.
Mijn moeder! 'k zal vol vreugd op uwen boezem sterven.

VIJFDE TOONEEL

BROMTON, *Mev.* BROMTON en *de voorigen.*

Mev. BROMTON *schreiende in-*
treedende.

Waar is de liefing van mijn angstig moeder-hart,
Hoe strijdt de reinste vreugd met bange boezem-smart.

Ams-

*Amelia ontdekkende, vliegt zij
in haare armen.*

Mijn kind! —

A M E L I A.

Mijn moeder! —

B R O M T O N.

Ach! Wat damp zweeft voor mijne oogen.
Mijn hart bezwijkt door angst, door liefde en mededoogen.

Amelia omhelzende.

'k Vind dus mijn troost te rug. zoo lang door mij betreurd....
Dan ach! voor eeuwig wordt ze uit mijnen arm gescheurd.

*Mev. BROMTON, terwijl Amelia
spraakloos op haar
boezem ligt.*

In welk een staat bezwijkt de wellust van mijn dagen,
Mijn kind, mer zoo veel zorg eens onder 't hart gedraagen,
Met zoo veel teederheid aan deeze borst gevoed.
Guastriike Hemel! kon mijn bittere traanen vloed
Uw magt beweegen. Doe haar aaklig sterfuur wijken.

M O Z E M A.

Voor deeze ontmoeting zal haar laatste kragt bezwijken.

BROMTON, *terwijl hij haar hand
met traanen besproeit.*

Is dit Amelia, wier lieve ontlooken jeugd
Mij niets dan blijdschap gaf. Zij was mijn hoop, mijn vreugd.
Haar teedre kindscheidschonk me alde aardfche zaligheden.
Mijn dierbre Amelia. Ik heb uw rust bestreeden.
Uw wreede vader heeft al uw geluk verstoord.
Ik heb uw Dolfey's hart met grievend leed doorboord.

AMELIA *tweenende.*

Mijn dierbre vader! — staak — uw teedre — boezem-
klagten.
Laat uw vergifnis thans — al d'angst des doods —
verzagten.
Ik voel mijn schuld. — Ik heb mijn ouders hart —
bedroefd.
Gun mij dien troost, — terwijl mijn laatste tijdstip — toeft.

BROMTON.

Uw onbedachte daad, mijn telg! was lang vergeeven.

Mev. BROMTON.

Dat onze komst uw trooste, o liefing van mijn leeven!
Kwel uw gefolterd hart, uw gadeloos verdriet,
Beminlijke Engel! thans met onze wreedheid niet,

BROM-

B R O M T O N.

Mijn lieve Amelia! Ik dacht uw heil te slaaven
 Op Linstons schatten. 'k Heb uw liefde voor den braaven,
 Voor d'eedlen Dolfey vaak met woest geweld veracht.
 Neen! 't knaagend naaberouw word door geen troost ver-
 zagt.
 Hoe pijnigt dit mijn ziel!

A M E L I A.

De Algoedheid heeft mijn sneeken
 Verhoord. Zijn liefde en zorg, zoo dikwijls mij gebleeken,
 Blinkt in mijn stervend oog Ik vind mijne ouders weêr.
 Ban naare wanhoop; denk aan 't voorig leed niet meêr.
 Uw liefde, uw tederheid bleef mijn geluk beschermen.
 Het eeuwig Wezen zal zig over u ontfermen.
 Ik sterf gerust. Niets boeit mijn geest aan 't laag gewest.

Mev. BROMTON bezwijkende.

Zij sterft. Mijn leeven door het wreedst verdriet verpest
 Bezwijkt. — 'k Zal met mijn telg deez' treurige aarde ont-
 vluchten.
 Acht baat geen zorg, geen kunst? Mijn kind! hoor 't ang-
 stig zuchten
 Uw's vaders, die u van den Hemel heeft gebeên.

*MOZEMA doet Amelia door eenige
 versterkende kruiden bij-
 komen.*

De strijd der veege schoone is nog niet afgestreên.
 Haar boezem hijgt na lucht.

SARA *Mev Bromton na een
stoel leidende.*

Wat wreede folteringen
Baart deeze dag!

MOZEMA.

Kon ik 't verschriklijk noodlot dwingen.
Het blij genoeg keerde in deeze harten weêr.

AMELIA *een weinig tot zich
zelf komende.*

Is dit het dal des doods? Neen, 'k voel geen lijden meêr.
Hoe is mijn borst verruimd.

Zij slaat het oog op de doedkist.

o Sleepende oogenblikken!
Hoe tred de dood te rug....

BROMTON *houdt haar bij de hand.*

Helaas! kon 't schreiend snikken
Der teederste oudermin, mijn lieve Amelia!
Uw hart niet roeren?

*Mev. BROMTON opstaande, haar
met drift omhelzende.*

Ach! ik volg uw stervend naa.

AME-

A M E L I A *tegen Mozema.*

Vaarwel, grootmoedig vriend! Gij zult uw deugd zien loonen.

Ach! blijf mijn'ouders thans uw zorg, uw vriendschap toonen,
Mijn Sara! Voedster van mijn hulpeloze jeugd,
Omhels mij! ach, gij deelde in al mijn leed en vreugd.
Wat deedt u mijn besluit om 't vaderland te ontvlieden,
Niet lijden. 'k Dwong uw zelfs om mij u hulp te bieden.
Hoe smeekt mijn dankbaar hart, mijn waarde! om uw
geluk.

Tegen Bromton.

Haar liefde troostte mij in al mijn leed en druk.
Vaarwel mijn vader.

Zij kuscht zijn hand.

B R O M T O N *weenende.*

Ach! 'k Moet meêr dan doodsangst lijden.
Rampzalig tijdstip!

Hij ombelst haar.

Mev. B R O M T O N.

Ach! wat heeft dit hart te strijden.
Natuur! 'k voel al uw kragt.

A M E L I A.

Mijn moeder! ach uw smart
Treff nog dit oogenblik dit afgefolterd hart.

Mev.

Mev. BROMTON.

Wat heil genoot ik; toen deez' doodlijk koude lippen,
De teedre moedernaam eerst staamlend mogt ontglippen.
'k Druk d'eeuwig' afscheidskusch op uw verbleekten mond.
Mijn hart bezwijkt.

AMELIA.

Natuur! die mij aan 't stof nog bondt,
Uw Heisters zijn verscheurd, 'k voel 't laatste tijdstip
naadren.
Een koude huid'ring rilt voor 't laatst mij door mijne aadren.
Hoe schemert alles voor mijn oog? wat zwarte nagt?

Zij slaat haar hand aan de doodkist.

Mijn Dolfey! jaa ik volg.

*Zij doet pooging om haar op het
Lijk te werpen.*

Ik voel geen angst: hoe zagt
Is 't sterven. Liefdriek God! — Vaarwel, vaarwel... mijn
vader!
Mijnmoeder!... Dolfey wenkt... mijn vriend, mijn vriend
ik nader....

MOZEMA.

Zij sterft. Rampzaalge min! hoe schriklijk is uw loon,
Wacht u, naa d'aardschen druk, geen Goddelijke kroon.

Einde van het Vijfde en Laatste Bedrijf.

JOHANNA
GRAY.
EN
DOLSEY
EN
AMELIA.

x/

